[...]bra sprowadzono na [illegible]
[...]h Siągow ——— 27
[...]wcięgich suchych ——— 9
36
[...] kuchni przez 14 Miesięcy
Siągow 33 czyni na Miesiąc po 2 1/2 siąga
24
d. 30 9bra 1816 sprowadzono na Piwnice większą
Drew siągów 10

Ułożono było w Roku 1806 na Piwnicy Piecowych
Drew Sosnowych y Olszowych Siągow 50. Dnia 2 Febru.
Roku 1813 zaczęło się temi drwami w dwie [illegible]
piecach w pokojach palić wystarczyło do dnia
ostatniego Xbr 1816
Aº 1817 d. 1 January zaczęto brać Drwa z Wozowni do
pieców których jest Siągow 46.

KALENDARZ

POLSKI, RUSKI i ASTRONOMICZNO-
GOSPODARSKI,

Na Rok Pański
1816.

KTORY IEST ROKIEM PRZESTĘPNYM MAIĄCYM DNI 366

W którym znayduie się wiele ciekawych i każdemu Stanowi, a mianowicie Rolniczemu, pożytecznych wiadomości.

Przez Franciszka Xawerego Ryszkowskiego F. i M. Doktora

NA POŁUDNIK KRAKOWSKI UŁOŻONY

A przez PIOTRA KANDYANIEGO

NA KROLESTWO POLSKIE

WYRACHOWANY.

W KRAKOWIE
w Drukarni Gröblowskiey.

LICZBY WROTÓW KALENDARSKICH I RUCHOME SWIĘTA.

Now: Kalend:		Star: Kalend:
12	Wrót Xiężyca, czyli złota liczba	12
I.	. . . . Epakta :	XII
5	Wrót Słońca, Cyclus Solaris . .	5
G F	. . . Litera Niedzielna . .	B A
4	. . . Rzymski Poczet . .	4

RZYMSKIEGO.		RUSKIEGO.	
Niedziela Starozapustna	11 Lutego	Nedela Miasopustna	13 Lutego.
Popielec - -	28 Lutego	Post Wełyki -	23 Lutego.
Wielkanoc - -	14 Kwietnia	Pascha Chrystowa	9 Kwietnia
Wniebowstąpienie Pańskie	23 Maia	Wozneszenie Hosp.	18 Maia
Zielone Swiątki -	2 Czerwca	Soszes. S. Ducha	28 Maia.
Boże Ciało - -	13 Czerwca	Tyło Chrystowo	8 Czerwca
Niedziela 1. Adwentowa	1 Grudnia	Nedela 1. Adwentu	3 Grudnia

Suchedni 1wsze	Marca 6. 8. 9.	Suchedni 3cie	Września 18. 20. 21.
— 2gie	Czerwca 5. 7. 8.	— 4te	Grudnia 18. 20. 21.

Wykład Znakow w tym Kalendarzu używanych.

● Now Xiężyca.	Baran ♈	Lew ♌	Strzelec ♐
☽ Pierwsza Kwadra	Byk ♉	Panna ♍	Kozioroziec ♑
⊙ Pełnia.	Bliźnięta ♊	Waga ♎	Wodnik ♒
☾ Ostatnia Kwadra.	Rak ♋	Niedzwiad: ♏	Ryby ♓

Planety i Aspekty

☿ Merkuryusz	♃ Jowisz	⊙ Słońce	☌ Złączenia się	o Zn.	o St.
♀ Wenus	♄ Saturnus		☍ Przeciwległość	6 -	o -
♁ Ziemia	♅ Uranus		△ Troygran	4 -	o -
♂ Mars	☽ Xiężyc		□ Czworogran	3 -	o -
			✱ Sześciogran	2 -	o -

☊ Węzeł podnoszący się. ☋ Węzeł spadaiący.

Znakomitsze Epoki i Odkrycia

Roku po N. Chryst:

Krucyata pierwsza na podbicie Ziemi św: pod dowodztwem Gottfryda Xiążęcia de Bouilon, nastąpiła - - - - -	1099.
Liczby Arabskie zaprowadzone zostały do Europy - - -	1190.
Sposob robienia papieru z płotna odkryty - - - -	1302.
Proch Strzelniczy wynaleziony p. Franciszkana nazwiskiem Schwartz	1340.
Wynalazek kart do grania, zasięga - - - - -	1391.
Sposob malowania oleynemi farbami odkryto w Flandryi - -	1440.
Sztuka sztychowania na miedzi wynaleziona - - -	1460.
Jan Sobieski Król Polski Wiedeń Stolicę Austryi od oblężenia Tureckiego uwolnił	1683
Prusy, aż dotąd Xięstwo, ogłoszone Królestwem - - -	1700.
Stanisław August (Poniatowski) Król Polski, maiąc lat 66, umarł w Petersburgu dnia 12go Lutego - - -	1798.
Krolestwo Polskie pod Nayiaśn: Alexandrem Imper: i Krolem Polskim ogłoszone	1815.

STYCZEŃ ma dni XXXI.		DEKEMW.		JANUARIUS.
D.	T.	Kalendarz Polski	Kalend: Ruski	☽
1	P.	NOWY ROK	20 Jhnatia M.	
2	W.	Makarego Opata.	21 Julianyi M.	
3	S.	Daniela Męcz.	22 Anastas. M.	
4	C.	Tytusa Bisk.	23 M. w. Kryt.	
5	P.	Telesfora.	24 *Wigilia.*	
6	S.	TRZECH KRÓL.	25 ROZD. CHRYS	
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 2. O Chryst Panu w 12 lat.				
7	N.	1. po 3. Król: Kleta	26 N. 1. po Rozd.	
8	P.	Seweryna Bisk.	27 Stefan. Arch.	
9	W.	Marcyanny Pan.	28 Dwu łmu Mucz.	
10	S.	Agatona Pap.	29 Mład. 14000.	
11	C.	Hygina	30 Anysyi Mu.	
12	P.	Honoraty Pann.	31 Melanyi P.	
13	S.	Godfreda.	1 JANUAR. 1815.	
Ewan: u Jan: S. w Roz: 2. O godach w Kanie Galil:				
14	N.	2. po 3. Król Hilar:	2 N: 2. po Rozd.	
15	P.	Maura.	3 Malachya Pr.	
16	W.	Marcella Pap:	4 Sob. 70 Apost:	
17	S.	Antoniego Op.	5 Fteopompta.	
18	C.	Stolicy S. Piotra.	6 Woh. Hospod.	
19	P.	Ferdynanda.	7 Joanna Krest:	
20	S.	Fabian. i Sebast.	8 Heorhya P.	
Ewan: u Mat: S. w Roz. 8. O oczyszczeniu trędow:				
21	N.	3. po 3. Król. Agnesz.	9 N. 3. po Roz.	
22	P.	Wincent. i An.	10 Hryhorya.	
23	W.	Raymunda.	11 Fteodosia P.	
24	S.	Tymoteusza B.	12 Tathiany M.	
25	C.	Nawroc. S. Pawła.	13 Jermyla M.	
26	P.	Polikarpa B:	14 P. ot. w. Rayt.	
27	S.	Jana Chrysost.	15 Pawła P.	
Ewan: u Mat: S. w Roz. 8. O nawalnicy na morzu.				
28	N.	4. po 3. Król. Karola.	16 N. 4. po Rozd.	
29	P.	Franciszka Sal.	17 Antonia P.	
30	W.	Ludowiki.	18 Aftan i Kiryl.	
31	S.	Piotra Wyzn.	19 Makarya P.	

Wiersz do Roku 1816.

Witay roku pożądany!
Weselsze sprowadź nam losy:
Day balsam na serca rany;
I stróy wieńcem nasze włosy.
Ustąpcie woyny igrzyska!
Wszakże srogich nieszczęść brzemie
Zadługo ludzkość uciska;
Całą topiąc we łzach ziemię.
Porzuciwszy bitew dzieie,
Weźmy do rąk Kalendarze:
Ich wieszczba pieści nadzieie,
I dzwiga uciech ołtarze.
Ciężka zgadywania sztuka,
Bo prawdy wąska iest ścieszka:
Lecz mądry, kto złudzeń szuka!...
Obok złudzeń szczęście mieszka.

Tales Milezyusz zapytany razu pewnego co iest naytrudnieyszego, co naycięższego, co naymilszego w świecie? Rzekł: naytrudniey siebie poznać, nayciężey radzić, naymiley otrzymać rzecz żądaną.

L U N A C Y E.

☽ Pierwsza Kwadra dn: 7 Stycznia o godzinie 7 min: 38 wieczor w ♈ 6. St. 15 minut. Mrożne powietrze.

⊙ Pełnia Styczn: d. 15 tegoż o godz. 2, m. 37 w nocy. w ♋ 23 St 53 min. Stateczna z przymrozkami pogoda.

☾ Ostatnia Kwadra d. 21 Stycz. o godz. 5 min. 32 w wieczor w ♏ 0 St. 36 mi Wiatr przykry się wzmaga.

● Nów Lutego dn. 29 Stycznia o godz. 10 m. 8 rano. w ♒ 8 St. 25 min. Odmiana powietrza znaczy się.

LUTY ma dni XXIX.		HENWAR.	FEBRUARIUS
D. T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	☽
1 C.	Ignacego B.	20 Eustymyia.	
2 P.	OCZYSZCZ: P. M.	21 Maxyma P.	
3 S.	Błażeia B.	22 Tymofteia Ap.	
Ewan: u Mat: S. w Roz. 13.		O nasieniu dobrym.	
4 N.	5 po 3. Król. Weron	23 N. 5 po Rozd.	
5 P.	Agaty Panny.	24 Xenyi Pref.	
6 W.	Doroty Panny.	25 Hrehorya.	
7 S.	Romualda Op.	26 Xenofon P.	
8 C.	Jana de Matta.	27 Joanna Krys.	
9 P.	Apolonii Panny.	28 Jefrema Pr.	
10 S.	Scholastyki Panny.	29 Ihnatya Boh.	
Ewan: u Mat: S. w Roz: 20.		O robotnikach w winnicy.	
11 N.	STAROZAP: Eufroz:	30 N. 6. po Rozd.	
12 P.	Eulal: i Ludwiny.	31 Cyr. i Jo.	
		FEWRUAR.	
13 W.	Juliana.	1	
14 S.	Walentego M.	2 SRIAT. HOSP.	
15 C.	Fausta i Jow.	3 Symeona Boh.	
16 P.	Julianny P.	4 Isydora Pr.	
17 S.	Sabina Bisk.	5 Ahafyi Mu.	
Ewan. u Łuk: S. w Roz: 8.		O nasieniu i wielo Roli	
18 N.	MIĘSOPUST: Kons:	6 N. 7 O Oblud.	
19 P.	Konrada Pap.	7 Parftenia P.	
20 W.	Leona Pap.	8 Fteodora Mu.	
21 S.	Eleonory P.	9 Nykifora M.	
22 C.	Kath. S. Piotra.	10 Charlampya.	
23 P.	Ansberta.	11 Własya Jep.	
24 S.	*Dzień Przestępny.*	12 Mełytya Ar.	
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 18.		Jezus przep: swą mękę.	
25 N.	ZAPUSTN: Macieia	13 N. Miasopust:	
26 P.	Alexandra.	14 Auxenty Pr.	
27 W.	Nestora Bisk.	15 Kwesyma.	
28 S.	*Popielec.*	16 Pamfyla M.	
29 C.	Romana Opata.	17 Fteod. a Fyr.	

Anegdota.

Nie będę się żenił, (rzekł pewien), z boiaźni abym nie miał podobnego do mnie syna. — Zadziwiło to obecnych, ponieważ mowiący był bardzo poczciwy i godny człowiek.— Tak iest, powtorzył, z boiaźni abym nie miał syna ubogiego iak ia; któryby nie umiał ani kłamać, ani podchlebiać, ani się płasczyć, i któryby z takiemi iak ia nie walczył przeciwnościami.

Myśli. Zycie ludzkie podobne iest do muzycznego instrumentu: można go przyiemnem uczynić, dobrze go nastroiwszy.

* * *

Podchlebstwo wyrównywa malowaney broni: może zabawić, ale nic nie pomoże.

* * *

Uciecha, wyciska nam żal, gdy sobie przypomniemy krotkość życia. Smutek i utrapienia czynią go długiem i nieznośnem. Jedna tylko czynność i praca czynią go miłem.

L U N A C T E.

☽ Pierwsza Kwadra dnia 6 Lutego o godz. 2 mi. 26 po południu. w ♉ 16 St. 43 min. Kwadra ta w snieg obfita.

● Pełnia Lutego dn. 13 tegoż o godz. 5 m. 28 wieczor. w ♌ 23. St. 44 min. Mieyscami odwilz.

☽ Ostatnia Kwadra dn. 20 Lutego o godz 5 min. 3 rano. w ♐ 0 St. 27 min. Wiatr ostry wschodnio-połnocny.

● Nów Marca dn. 28 Lutego o godz. 4 min. 49 rano. w ♓ 8 St. 29 minut. Czas mroźny.

MARZEC ma dni XXXI.		FEWRUAR.		MARTIUS.
D. T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	D	
1 P.	Albina Bisk:	18 Lwa Pap.		
2 S.	Sympl: Heleny Ces:	19 Archyppa.		
Ewan: u Mat: S. w Roz. 4	O diable który kusi Jez.			
3 N.	WSTĘPNA Kuneg:	20 N. Syropust:		
4 P.	Kazimierza.	21 Timofteia.		
5 W.	Fryderyka.	22 S. Petr. Ast.		
6 S.	*Suchedni* Kolety †	23 Post wełyki.		
7 C.	Tomasza z Akw:	24 Obr. Hła. Jo.		
8 P.	Jana Bożego. †	25 Tarasia Ar.		
9 S.	Franciszki Rzym: †	26 Porfyria.		
Ewan: u Mat. S. w Roz. 17.	O przemienien: się Jezus			
10 N.	SUCHA. 40 Męcz.	27 N. 1. Posta.		
11 P.	Konstantego.	28 Wasylia.		
12 W.	Grzegorza W.	29 Jendo P.		
13 S.	Nicefora Bisk:	1 MART.		
14 C.	Mechtyldy.	2 Fteodoła M.		
15 P.	Cyryaka Dyak:	3 Jewtropya.		
16 S.	Gertrudy Panny.	4 Herasyma Pr.		
Ewan. u Łuk. S. w Roz. 11.	O wyrzuceniu diabłów.			
17 N.	GŁUCHA. Bolesł:	5 N. 2. Posta.		
18 P.	Gabryela Arch:	6 42 Muczen.		
19 W.	*Józefa Oblub. P. M.*	7 Wasylia M.		
20 S.	Ludgiera Bisk.	8 Fteofylak P.		
21 C.	Benedykta Op.	9 Sorok. M.		
22 P.	Oktaw. Męcz.	10 Kodrata M.		
23 S.	Katarzyny Szwed:	11 Sofronya P.		
Ewan. u Jan. S. w Roz. 6.	O nakarmien: 5000 ludzi			
24 N.	ŚRODOPOST: Agap	12 N. 3. Posta.		
25 P.	ZWIASTOW. P. M.	13 Nicefora.		
26 W.	Teodozyusza.	14 Wenedykta.		
27 S.	Ruperta Bisk.	15 Agap. i 6. M:		
28 C.	Syxta Pap.	16 Sawina M.		
29 P.	Cyrylla.	17 Alexya Pr.		
30 S.	Kwiryna.	18 Kyryłła A.		
Ewan. u Jan. S. w Roz. 8.	O żydach chcąc: ukam: Jez			
31 N.	BIAŁA. Balbiny P.	19 N. 4. Posta.		

W nowym Londynie mieście Amerykańskiem, widzieć się daie taki nadgrobek: Dnia 20 Pazdzier: 1781 r. woysko Angielskie zalało krwią to miasto i płomieniem zniszczyło. Siedmset Amerykan: broniło tey twierdzy przez całydzień, która dopiero wieczorem wziętą została. Dowodzca oblężonych oddał szpadę dowodzcy Anglikow, który go zaraz nią przebił i podobnież z iego towarzyszami broni postąpił. Potem usypano linią z prochu do morza dla wysadzenia twierdzy w powietrze. Wilhelm Hotman, który bagnetem skłóty niedaleko leżał, widząc to rzekł do przyiaciela także ieszcze przy życiu będącego: *Zawleczmy się do tey linii: krwią naszą poleiemy proch, a może dogorywaiącym życiem naszem uratuiemy twierdzę, magazyny i niektórych rannych kollegów.* On sam miał ieszcze tyle siły, że mógł to ślachetne przedsięwzięcie wykonać. Umarł zaś na tey linii prochowey, którą krwią swoią zmoczył, a przez to swego przyiaciela i 7. towarzyszow rannych ocalił. Napis ten kończy się następuiącemi słowy: *Tu spoczywa Wilhelm Hotman.*

L U N A C T E.

☽ Pierwsza Kwadra dnia 7 Marca o gódz. 6 min. 13 rano. w ♊ 16 St. 33 m. Przymrozki z wiatrem.

⊙ Pełnia Marca d. 13 tegoż o godz. 11 min. 6 wieczor. w ♍ 23 St. 14. Powietrze do odmiany skłonne

☾ Ostatnia Kwadra dnia 20 Marca o god. 6 min. 37 wieczor. w ♑ 0. St. 1. min. Czas posępny.

● Nów Kwietnia d. 28 Marca o godz. 10 min: 44 wieczor. w ♈ 8 St. 6 min. Dla śniegu z deszczem czas nieprzyiemny.

KWIECIEN ma dni XXX		MART.		APRILIS
D. T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	☽	
1 P.	Teodory.	20 Ovc. Swięt.		
2 W.	Franciszk. de Paul.	21 Jakowa Pre:		
3 S.	Rycharda Bisk.	22 Wasyl. Pres.		
4 C.	Izydora Bisk:	23 Nykona Pr.		
5 P.	Wincentego Ferr.	24 Zacharyi Pr.		
6 S.	Syxta Pap.	25 Błachowisz.		
Ewan. u Mat. S. w Roz. 21. O wieździe Jez: do Jeruz				
7 N.	KWIETNIA Epifan.	26 N. 5. Posta.		
8 P.	Dyonizego.	27 Matrony M.		
9 W.	Maryi Egip.	28 Ilariona.		
10 S.	Ezechiela Pror.	29 Marka P.		
11 C.	*Wieczerza Pańska.*	30 Joanna.		
12 P.	*Wielki.* Juliusza.	31 Ipatya Jep.		
13 S.	*Wielka.* Hermen.	1 APRYL.		
Ewan. u Mat. S. w Roz. 16. O zmartwychwst: Jezus:				
14 N.	WIELKANOC. Tyb:	2 N. 6. Cwitna.		
15 P.	WIELKI. Kresc:	3 Nykity P.		
16 W.	Lamberta.	4 Josifa P.		
17 S.	Anicety Pap.	5 Fteodyla M.		
18 C.	Eleuterego Męcz.	6 Wełyki Czet:		
19 P.	Wernera.	7 Straty Chryst.		
20 S.	Sulpicyusza.	8 Wełyka Sobota.		
Ewa. u Jan S. w Roz. 20. O pokazan: się Jezu: uczniom.				
21 N.	1. PRZEWOD: Anz:	9 N. Woskres.		
22 P.	Sotera i Kaja.	10 Pon. Switny		
23 W.	Woyciecha Arcyb:	11 Wtor. Switny.		
24 S.	Jerzego Męczen.	12 Wasyl. Par:		
25 C.	Marka Ewang.	13 Artemona.		
26 P.	Kleta Męcz.	14 Martyana.		
27 S.	Anastaz. Pap:	15 Arystarcha A.		
Ewan. u Jan: S. w Roz: 10. O Chryst: dobrym Pasterz:				
28 N.	2. GROBU JEZ: Wit:	16 N. 1. po Wos..		
29 P.	Piotra Męcz.	17 Simeona.		
30 W.	Katarzyny Senens.	18 Joanna Prep.		

Gdy Cesarz Józef II w podróży swoiey nocował w wiosce w Xięstwie Luxemburskim; odwiedził go w wieczor ieden Francuzki Hrabia. Cesarz rzecze do niego: dziwi cię pewnie Mości Hrabio! który z Paryża przyieżdzasz, że Cesarz tak brzydko mieszka.,, Nie, odpowie Hrabia, wcale mnie to nie zadziwia; owszem cieszy mnie iż widzę kray, w którym poddani lepiey mieszkaią niżeli ich Monarcha.

* * *

Częstokroć moglibyśmy oprzeć się własnym namiętnościom; gdyby nas namiętności innych nie porywały.

* * *

Obietnica bez skutku, iest piękne drzewo nie wydaiące owocu Ile iest ślachetną rzeczą zobowiązać bez obietnicy; tyle iest podłością obiecywać bez dotrzymania.

* * *

Dzieci powszechnie wygadaią co czynią, starcy co czynili, a głupcy co czynić będą.

L U N A C Y E.

☽ Pierwsza Kwadra dn. 5 Kwietn. o god: 5. min. 53 wieczor. w ♋ 15 St. 46 min. Ranne przymrozki. pogodę utrzymuią

☉ Pełnia Kwietnia d. 12 tegoż o godz. 8 min: 23 rano w ♎ 22 St. 15 min. Pora czasu niestateczna

☾ Ostatnia Kwadra dnia 19 Kwietnia o godz: 10 min. 59 wieczor w ♑ 29 St. 13 min: Odwilż.

● Nów Maia dn 27 Kwietnia o god: 2 min 51 po południu. w ♉ 7 St. 8 min: Powietrze się wyiaśnia.

MAY ma dni XXXI.		APRYL.		MAJUS.
D. T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	☽	
1 S.	Filipa i Jakoba Ap.	19 Joan. Wet.		
2 C.	Atanazego B.	20 Fteodora.		
3 P.	Znal. S. Krzyża.	21 Jannuar. M.		
4 S.	Floryana Męcz.	22 Fteodora M.		
Ewan. u Jan: S. w Roz. 16.	Odeyście Chryst: do Oyca			
5 N.	5. OPIEKI Ś. JOZ	23 N. 2. Po Wos.		
6 P.	Jana w Oleiu.	24 Sawwy M.		
7 W.	Domicelli.	25 Marka Ap.		
8 S.	STANISŁAWA BIS.	26 Wasilya.		
9 C.	Grzegorza Naz.	27 Symeona.		
10 P.	Antonina Bisk.	28 Jasona Ap.		
11 S.	Mamerta Bisk.	29 9 M. w Kizycz.		
Ew. u Jan S. w Roz. 16.	O przyczynie Chryst: od yścia			
12 N.	4. Pankracego M.	30 N. 3. Po Wos.		
13 P.	Serwacego.	1 M A Y.		
14 W.	Bonifacego M.	2 Aftanasya Al.		
15 S.	Zofii z cork:	3 M. Tym. i Maw		
16 C.	Jana Nepom.	4 Pelagii M.		
17 P.	Torpata Męcz.	5 Iryny M.		
18 S.	Felixa Kapuc.	6 Jowa Mnoh.		
Ew. u Jan. S. w Roz. 16	O skutku prożby w imię Jez			
19 N.	5. KRZYZOW : Piot:	7 N. 4. po Wos.		
20 P.	Bernarda. †	8 Joan. Bohosl.		
21 W.	Felixa C. †	9 Js. i Nyk.		
22 S.	Heleny Panny †	10 Symona Ap.		
23 C.	WNIEBOWST: PAN	11 Pariahrad.		
24 P.	Joanny Panny.	12 Jepifania.		
25 S.	Magdaleny.	13 Hlykeryi.		
Ew. u Jan. S. w Roz. 15.	O przyiściu pociesz. Duch: S.			
26 N.	6. PRZEDSWIAT:	14 N. 5. po Wos.		
27 P.	Filipa Ner.	15 Pachom. W. †		
28 W.	Jana Pap.	16 Fteodora †		
29 S.	Teodozyi Panny.	17 Andronyka †		
30 C.	Ferdynanda.	18 Wozn. Hosp.		
31 P.	Petronelli.	19 Patrykia.		

Za głowę Kardynała Mazarynie go, który wskazany będąc na wygnanie znaydował się potaiemnie w okolicach Paryża, Parlament Paryzki gdy się o tem dowiedział wyznaczył 20,000 talerów nadgrody. Pewnego razu Krol Ludwik XIV przechodząc się z fuzyą po lasku Vincennes napotkał niespodziewanie Mazaryniego i rzekł do niego: Mości Kardynale! coż powiesz na to, że gdybym chciał twoią głowę dostawić i 20000 talerów zyskać? — Nayiaśnieyszy Panie! odpowie Kardynał, moia głowa może Waszey Krolewskiey Mości więcey pożytku przyniesie niżeli ta kwota. Jakoż zgadł; Mazaryni za pośrednictwem Xcia de Conde pogodził się z Parlamentem, a stanąwszy potem na czele rządu nie mało całemu kraiowi był pożytecznym.

* * *

Występek dochodzi naywyższego stopnia, kiedy się pokrywa maską cnoty.

* * *

Głupiec na wysokim urzędzie, podobny iest do człowieka na szczycie wysokiey gory siedzącego: w oczach iego wszystko mu się małym bydź widzi, tak rownie iak i on w oczach zdołu patrzących małym się bydź wydaie.

L U N A C Y E.

☽ Pierwsza Kwadra dnia 5 Maia o godz. 1 min. 16 po połnocy. w ♌ 14 St. 21 min. Czas pogodny.

☉ Pełnia Maia dnia 11 tegoż o god. 4 mi. 59 po południu w ♏ 20 St. 46 min. Na deszcz rzęsisty zanosi się.

☾ Ostatnia Kwadra d. 19 Maia o godz. 3 min. 53 rano. w ♒ 27 St. 56 min. Pogoda z deszczem na przemianę.

● Nów Czerwca d. 27 Maia o g. 4 m. 25 rano. w ♊ 5 St. 39 m. Zaćm. ☉ niewidział. w ♌ Niekiedy grzmoty słyszeć się dadzą.

CZERWIEC ma dni XXX			MAY	
D.	T.	Kalendarz Polski		Kalendarz Ruski
1	S.	Nikodema.	20	Ftalalea M.
Ewan: u Jan: S. w Roz. 14. O zesłaniu Ducha S.				
2	N.	7. ZESŁ: DUCH S.	21	N. 6 po Wos.
3	P.	SWIĄT: Kleotyldy.	22	Wasilicka.
4	W.	Optata i Alexy.	23	Mychayla.
5	S.	*Suche dni* Bonifac. †	24	Symeona.
6	C.	Norberta B.	25	Obr. Hl. w. Pred
7	P.	Roberta Op. †	26	Karpa Apost.
8	S.	Medarda Op. †	27	Fteraponta.
Ewan. u Łuk. S. w Roz. 6. O potrzebie ludzk: i litości				
9	N.	1. SSS. TROYCY Fel.	28	N. Sz. S. Duch.
10	P.	Małgorzaty.	29	SSS. Troycy.
11	W.	Barnaby Apost.	30	W. Swit.
12	S.	Onufrego.	31	Jermia.
13	C.	BOŻEG: CIAŁ. Anto	1	JUNY I.
14	P.	Bazylego W.	2	Nykyph. Patr.
15	S.	Wita i Modesta.	3	Lykilliana.
Ewan: u Łuk. S. w Roz 14. O wezwa: na wielk: wiecz				
16	N.	2. po SWIĄT: Aurel:	4	N. 1. po Sosz.
17	P.	Reinera.	5	Doroftea.
18	W.	Marka i Marcella.	6	Wisriona.
19	S.	Gierwaz. i Prot.	7	Fteodot:
20	C.	Sylweryusza.	8	Tyło Chryst.
21	P.	Aloyzego Gonz.	9	Kyrylla Arch.
22	S.	Paulina Bisk.	10	Tymoftea.
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 15. O zgubion: owcy i groszu:				
23	N.	3. po SWIĄT: Agrip.	11	N. 2. po Sosz.
24	P.	Jana Chrzciciela.	12	Onuf. i Petra.
25	W.	Prospera Bisk.	13	Akvilyni M.
26	S.	Jana i Pawła.	14	Jelissea.
27	C.	Władysława B.	15	Ammosa.
28	P.	Leona Papieża. †	16	Tyhona.
29	S.	PIOTRA i PAWŁA.	17	Manyilla.
Ewan. u Łuk. S. w Roz. 5. O obfit: Piotra połowie ryb.				
30	N.	4. p. SW. Emili i Lu:	18	N. 3. po Sosz.

J U N I U S.

Niech co chce złośna obmowa gwarzy
Człek miał zawsze iedne wady.
Pacyimy dzisiay iak nasze dziady
Gdyśmy podobni z kształtu i twarzy.
Za cóż więc błędni mniemamy zawsze,
Że w darach, któ e natura daie,
Było im niebo łaskawsze,
A dziś źli ludźie i obyczaie?

* * *

Marmur, chociaż wypolerowany, przecięż iest zimny i twardy. Jest to prawdziwy obraz dworaka.

* * *

Zły małżonek częstokroć bywa dobrym oycem: lecz zła żona nigdy nie będzie dobrą matką.

* * *

Skromność iest tarczą płci piękney, a milczenie i zarumienienie iey wymową.

Filozof Biion utrzymywał, iż w wieku młodym rzeźwi nas czerstwość, a w wieku podeszłym roztropność.

Swiatło zmysłowe oświeca ciało, nauka duszę.

Przyiaciel w przygodzie skarbem iest bez szacunku, ale skarb taki trudno iest znaleść.

L U N A C Y E.

☽ Pierwsza Kwadra dnia 3 Czerwca o god. 6 min. 35 rano. w ♍ 12 St. 27 min. Powietrze ciepłe.

● Pełnia Czerwca d. 10 tegoż o g. 12 m. 37 rano. w ♐ 18 St. 58 m. Zaćmienie ☽ widzialne w ♌. Gorąca i pogody.

☾ Ostatnia Kwadra dn. 17 Czerwca o god. 9 min. 5. wieczor. w ♓ 26 St. 23 min. Stateczna pogoda.

⊙ Nów Lipca dnia 25 Czerwca o god 3 min. 28 po połud: w ♋ 3 St. 48 min. Na deszcz godzi.

LIPIEC ma dni XXXI. | JUNIY. | JULIUS.

D. T		Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	☽
1	P.	Theodosiusza.	19 Judae Ftad.	
2	W.	Nawiedz: P. Maryi.	20 Mestodya Jep.	
3	S.	Awita Kapłana.	21 Julian M.	
4	C.	Jozefa Kalasant.	22 Jewsewya.	
5	P.	Karoliny.	23 Agrippiny.	
6	S.	Isaiasza Proroka.	24 Rosdest Joa.	
Ew: u Mat: S. w Roz. 5.		O sprawiedł: pole dn: się z brat:		
7	N.	5 po SWIĄT: Pulch.	25 N. 4. po Sosz.	
8	P.	Zenona Męcz.	26 Dawid Pre.	
9	W.	Elżbiety Krolowy.	27 Sampson P.	
10	S.	7. Braci spiących.	28 Cyra i Ja.	
11	C.	Piusa Pap. i Męcz.	29 Petra i Pawł.	
12	P.	Gwalberta Op.	30 S. Apostołow.	
13	S.	Małgorzaty Panny.	1 JULYI. kos.	
Ewa: u Mark: S. w Roz: 8.		O nakarmieniu 4000 ludzi.		
14	N.	6. po SWIĄT: Bonaw	2 N. 5. po Sosz.	
15	P.	Henryka.	3 Hyacynth.	
16	W.	P. M. Szkaplerz.	4 Andrea Arch.	
17	S.	Alexego Wyzn.	5 Marty.	
18	C.	Szymona z Lip.	6 Afksnasia.	
19	P.	Wincent a Paulo.	7 Ftomy Pr.	
20	S.	Eliasza Pror.	8 Prokopya.	
Ewan. u Mat: S. w Roz: 7.		O fałszywych Prorokach.		
21	N.	7. po SWIĄT: Praxe:	9 N. 6. po Sosz.	
22	P.	Maryi Magdaleny.	10 45: Muczenn.	
23	W.	Apolinarego.	11 Jewsymyi M.	
24	S.	Krystyny Panny.	12 Prokla i Hil.	
25	C.	Jakoba Apostoła.	13 Hawryiła Ar.	
26	P.	Anny M. P. Mar.	14 Asyły Ap.	
27	S.	Pantaleona M.	15 Kyryka Mu.	
Ewan: u Łuk: S. w Roz 16.		O niesprawiedl: szafarzu.		
28	N.	8. po SWIĄT: Kuneg:	16 N. 7. po Sosz.	
29	P.	Marty Gosp.	17 Mariny M.	
30	W.	Abdona Męcz:	18 Emilian Mu.	
31	S.	Ignacego Wyzn.	19 Makryny P.	

Sofista Lucyusz spotkał w czasie swey bytności w Rzymie Cesarza Marka Aureliusza i spytał go dokąd idzie? — Idę na lekcyą Sexta, odpowie Monarcha. Lucyusz podniosł ręce w gorę z zadziwienia. — Cóż cię to ma dziwić; (rzecze mu Aureliusz) w żadnym wieku wstydzić się nie należy, tego się uczyć, czego nie umiemy.

* * *

Faworyci są to słoneczne skazowki: dopoty poglądamy na nie, dopoki im słońce przyświeca.

* * *

Wypadałoby wszystkie na świecie honorowe zaszczyty wytępić; gdyby ci, ktorzy na nie zasługuią, tak się z nich nadymali, iak ci ktorzy ich nie są godnemi.

* * *

Mniemać że słaby nieprzyiaciel szkodzić nie może; iest to mniemać, że mała iskierka nie może sprawić wielkiego pożaru.

L U N A C Y E.

☽ Pierwsza Kwadra dnia 2 Lipca o godz. 10 mi. 21 rano, w ♎ 9 St. 26 min. W tey Kwadrze deszcze i grzmoty panuią.

🌕 Pełnia Lipca dn. 9 tegoż o godz. 1 m. 30 po południu w ♑ 18 St. 54 min. Pogoda niekiedy deszczem przerywana.

☾ Ostatnia Kwadra dn. 17 Lipca o godz. 1 min. 54 po połud. w ♈ 24 St. 16 min. Czas ciepły.

C

🌑 Nów Sierpn: dn. 25 Lipca o godzin 4 min. 45 rano. w ♌ 10 St. 25 minut. Kwadra ta o grad podeyrzana.

SIERPIEŃ ma dni XXXI.			JULYI.		AUGUSTUS.
D. T.		Kalendarz Polski	Kalend: Ruski		
1	C.	Piotra w Okow.	20	Ylyi Prorok.	
2	P.	P. M. Anielskiey.	21	Symeona Pr.	
3	S.	Augusta.	22	Maryi Magd.	
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 19.			O zburzeniu Jeruzalem.		
4	N.	9. po SWIĄT: Dom:	23	N. 8. po Sosz.	
5	P.	P. M. Snieżney.	24	Krystyny.	
6	W.	Przemienien: Pańsk	25	Usp. S. Anny.	
7	S.	Kajetana Wyzn.	26	Hermolausza.	
8	C.	Cyryaka i Tow.	27	Pantoleimona.	
9	P.	Romana Męcz.	28	Prochora Ap.	
10	S.	Wawrzeńca Męcz.	29	Kalinnika.	
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 18.			O Faryzeuszu oraz i Celni.		
11	N.	10. p. SWIĄT: Zuz:	30	N. 9. po Sosz.	
12	P.	Klary Panny.	31	Eudoxyi.	
13	W.	Hypolita.	1	AUGUST.	
14	S.	Euzebiusz. *Wigilia.*	2	S. Stefana.	
15	C.	WNIEBOWZ: P. M.	3	Isakya przep.	
16	P.	Rocha Wyzn.	4	Sedmiy Otrok.	
17	S.	Jacka Wyzn.	5	Jewsychnya.	
Ewan: u Mark: S. w Roz. 7.			O uzdrow: głuch: niem:		
18	N.	11. p. SWIĄT: Agap:	6	N. 10. po Sosz.	
19	P.	Ludowika Op.	7	Demitya.	
20	W.	Bernarda Opata.	8	Jemelyana.	
21	S.	Stefana Króla.	9	Macieia Ap.	
22	C.	Tymoteusza.	10	Laurentya M.	
23	P.	Filipa Beni.	11	Jewpla Mu.	
24	S.	Bartłomieia Ap.	12	Fotya Mucz.	
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 10.			O zranionym Samarytan:		
25	N.	12. p. SWI: Ludwik:	13	N. 11. po Sosz.	
26	P.	Samuela.	14	Michea Pror.	
27	W.	Rufina Bisk.	15	Uspen. Boh.	
28	S.	Augustyna Bisk.	16	Dyomeda Mu.	
29	C.	Scięcie S. Jana.	17	Myrona Mu.	
30	P.	Felixa Mecz.	18	Flora i Ławra.	
31	S.	Raymunda Non.	19	Andrea Mucz.	

Starzy, mowi Alex. Pope, chwaląc ustawicznie dawne czasy, o małoby w nas nie wmowili, że za ich czasow nie było głupcow: gdyby nieszczęściem sami nie byli tego dowodami.

Nie tyle dokuczaia towarzyszące starości cierpienia, ile przeminienie chwil rozkoszy. Niesprawiedliwa iest rzeczą obwinić starość o nieznośność: gdyracz w starości był nim i z młodu. Wiek nie nadaie rozumu, ani iest wymowką błędow w człowieku. Kto kiedyś wiek gdzien był z młodu szczegulnu ma go y na starość. Jeżeli mało widziemy starcow przyiemnych, to dla tego że w młodości nie staramy się o ten przymiot.

Dwie są rzeczy nayprzykrzeysze w podeszłym wieku, ślepota i głuchota. Pytaia się często, któ[r]e z tego dwoyga iest gorszem? Jeżeli pierwsze w zupełna nas podaie podległość, tedy drugie zostawia nas samym sobie. Możeż bydź życie miłe, będąc samemu sobie zostawionym? Starzec się, iest to powoli umierać.

L U N A C Y E.

Pierwsza Kw:	Pełnia Sierp:	Ostatnia Kwad:	Nów Wrześn:	Pierwsza Kw:
d: 1 Sierp: o g. 11 m. 21 rano. w ♏ 18 St. 1 m.	d. 7 tegoż o g. 2 m. 44. po poł: w ♒ 10 St. 14 m.	d. 16 Sierpn: o g. 7 m. 9 rano. w ♊ 0 St. 44 m.	d. 23 Sierp: o g. 11 m. 11. przed poł: ♌ 0 St. 50 m.	d. 29 Sierp. o g. 10 m. 4 wieczor. w ♐ 6 St. 3 m.
Znaczy się pogoda.	Wiatr chmury deszcz we rozpędzić usiłuie.	Czas w pogodzie niestateczny.	Deszcz często przechodzi.	Początek kwadry pochmurny, koniec pogodnieyszy.

WRZESIEN ma dni XXX. | **AUHUST** | **SEPTEMBER.**

D	T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski
Ewan. u Łuk. S. w Roz. 17.		**O uzdrowien: 10 trędowat:**	
1	N.	13 p. SWIĄT: Idzie:	20 N. 12 po Sosz.
2	P.	Szczepana Króla.	21 Thaddea Ap.
3	W.	Eufemii Męcz.	22 Ahaftena M.
4	S.	Rozalii Panny.	23 Lupa Mucz.
5	C.	Wiktoryna Męcz.	24 Jewtychia M.
6	P.	Zacharyasza Pror.	25 Wartolomea.
7	S.	Reginy Panny. †	26 Adryana Mucz.
Ewan. u Mat. S. w Roz. 6.		**O służeniu Bogu i mamon:**	
8	N.	14 p. SW: NAR: P. M.	27 N. 13 po Sosz.
9	P.	Georgena Bisk.	28 Moses Mur.
10	W.	Mikołaia z Tol.	29 Usikn. Joan.
11	S.	Piotra i Jacka.	30 Alexandra Mu.
12	C.	Gwidona Wyzn.	31 Potcz. Pojas.
13	P.	Makrobiusza.	1 SEPTEM.
14	S.	Podwyż. s. †.	2 Mamanta M.
Ew. u Łuk S. w Roz. 7.		**O wskrzesz: wdowy w Naim.**	
15	N.	15 p. SWIĄT: Nikod:	3 N. 14. p. Sosz.
16	P.	Korneliusza.	4 Babila.
17	W.	Pią : S. Franciszka.	5 Zacharyi Pr.
18	S.	Suchedn: Tomas: Joz:	6 Eudoka.
19	C.	Januaryusza.	7 Sozonta Mu.
20	P.	Eustachiusza. †	8 Rozd. Boh.
21	S.	Mateusza Apost. †	9 Ioakima i An.
Ew. u Łuk. S. w Roz. 17.		**O uzdrowieniu opuchłego.**	
22	N.	16 p. SWIĄT. Maur:	10 N. 15 po Sosz.
23	P.	Tekli Panny.	11 Thesdory.
24	W.	Gerarda Bisk.	12 Awtonoma.
25	S.	Kleofas, Bisk.	13 Kornelia.
26	C	Jozefata Bisk.	14 Wozdwyz.
27	P	Przen. S. Stanisł.	15 Nykyły.
28	S.	Władysława z G.	16 Jozefata Ar.
Ew. u Mat. S. w Roz 22.		**O miłości Boga i bliźniego.**	
29	N.	17 p. SW: Mich A.	17 N. 16 po Sosz.
30	P.	Hieronyma Dokt.	18 Eumenia.

Jeden Francuzki duchowny, nazwiskiem Godinot, był długo za wielkiego lichwiarza miany. Nayd tkliwsza nędza nie wymogła na nim grosza. Jego współziomkowie, mieszkańcy miasta Rims, nienawidzili go; a ludo krywał go potwarzą: lecz to wszystko nie potrafiło odmienić iego oszczędnego życia. Dokuczaiący ubostwu miasta niedostatek wody, dotknął go w iego młodości: długo więc prowadził życie oszczędne aby mu zapobiegł. Woda do picia musiała bydź z daleka sprowadzana i drogo płacona. Gdy zebrał dostateczną kwotę pieniędzy, kazał wodociąg zrobić; i tak zawstydził powzięte o sobie mniemanie, staiąc się dobroczyńcą swych współziomkow.

* * *

Nie trudno o serca poczciwe; trudniey o poczciwe i swiatłe: ale gdy w kim znaydziesz połączone dobroć, swiatło, i męztwo; zawołay: oto człowiek!

L U N A C Y E.

☉ Pełnia Września dnia 6. tegoż o godz. 5 min. 34 wieczor. w ♓ 14 St. 18 m. Mgły rano, a czynną w powietrza odmianę.

☾ Ostatnia Kwadra dnia 14 Września o godz. 8 m. 54. wieczor w ♊ 23 St. 14 m. Kwadra ta pogodą się przysłuży.

● Nów Pazdziernika dn. 21 Września, o godz. 4 m. 11 wieczor w ♍ 28 St. 6. m. Pogoda ciągła.

☽ Pierwsza Kwadr: dn. 28 Września o g. 9 m. 25 rano. w ♑ 3 St. 46. m. pogodę iesienną deszcz i wiatr przerywa.

PAZDZIERN: ma dni XXXI | SEPTEMW | OCTOBER.

D.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski	☽
1 W.	Remigiusza Bisk.	19 Trofima M.	
2 S.	Aniołów Strożow.	20 Eustach. M.	
3 C.	Kandyda Męcz.	21 Kordrata Ap.	
4 P.	Franciszka Ser.	22 Foky Mucz.	
5 S.	Placyda Męcz.	23 Zaczałya J.	
Ewan. u Mat. S. w Roz. 9. O uzdrowieniu paralityka.			
6 N.	18 p. SWIĄT: Brun:	24 N. 17 po Sosz.	
7 P.	Marka.	25 Euphrosiny	
8 W.	Brygidy Wdowy.	26 Joanna Boh.	
9 S.	Dyonizego Męcz.	27 Kalistrata M.	
10 C.	Franciszka Borg:	28 Karpłona P.	
11 P.	Placydy Panny.	29 Kyryaka Pr.	
12 S.	Maximiliana.	30 Hryhorya Jep.	
Ew. u Mat. S w Roz. 22. O wezw: na gody weselne.			
13 N.	19 p. SWIĄT: Edw:	1 OKTOWRY.	
14 P.	Kalista papieża.	2 Kypriana Jep.	
15 W.	Jadwigi i Teresy.	3 Dyonysya.	
16 S.	Gaula Opata.	4 Jerotheusza.	
17 C.	Florentego Bisk.	5 Charytyny.	
18 P.	Łukasza Ewang.	6 Ftomy Ap.	
19 S.	*Piotra z Alkantary.*	7 Serhyta i Wa.	
Ewan. u Jan. S. w Roz. 4. O chorym synie Królewsk:			
20 N.	20. p. SWIĄTK:	8 N. 19 po Sosz.	
21 *P.*	Urszuli *Panny.*	9 Jakowa Ap.	
22 W.	Korduli *Panny.*	10 Jewłampya.	
23 S.	Jana Kapistrana.	11 Filipa Apost.	
24 C.	Rafała Archan.	12 *Prowa* Mucz.	
25 *P.*	Kryspina i Krys.	13 Karpa i *Pap.*	
26 S.	Ewarysta *Pap.*	14 Nazarya Mu.	
Ewan. u Mat. S. w Roz. 18. O dłużn: i złośliw: słudze.			
27 N.	21 p. SWIĄT: Iwon.	15 N. 20 po Sosz.	
28 P.	Szym. i Judy.	16 Longina Mu.	
29 W.	Narcysa Bisk.	17 Osyc *Pror.*	
30 S	Marcellina Męcz.	18 Łukas. Ap.	
31 C.	Marcella †	19 Joila *Pror.*	

Wezyr Malek poiął w niewolą Cesarza Greckiego, i pytał się iakiego obeyścia się z sobą z strony swego zwycięzcy oczekuie? — Cesarz mu odpowiedział: ieżeli prowadzisz woynę iako zastępca Monarchy, odeśliy mię wolno do mego kraiu; — ieżeli iako kupiec, sprzedaj mię; — ieżeli iak rzeźnik, więc odbierz mi życie. — Turek odesłał go wolno bez okupu.

* * *

Zasługa iest prawdziwą drogą do chwały: ale że nie iest tak łatwą i krotką, dla tego rzadko się kto nią udaie. Intryga, przypodobanie, kabały, protekcye, skryte scieszki, a nawet sam przypadek, stawiaią na niey wielu bardzo ludzi, którym pierwsza droga wcale nie była znana.

* * *

Jeżeli człowiek z geniuszem uczyni iakie odkrycie, wnet bogacz przemożny nadaie mu swoie imie: prawdziwy Autor w krotce iest zapomniany, a przyszłe wieki uświęcaią niesprawiedliwość. Takim sposobem Ameryk Wespucyusz nadał imie swe części świata, odkrytey przez Krzysztofa Kolumba.

L U N A C T E.

☉ *Pełnia Pazdzier*nika dn. 6 tegoż o godzin. 10 min 26 rano. w ♈ 13 St. 25. min. Czas słotny.

☾ Ostatnia Kwadra dn. 14 *Pazdziern:* o god. 8 m. 59 wieczor. w ♋ 28 St. 48 m. *Przy* rannym chłodzie dnie piękne.

● Nów Listopada dn. 21 *Pazdziern:* o god: 10. m. 24 rano. w ♐ 1 St. 4. m. Deszcz mieyscami iesienną psuie pogodę.

☽ Pierwsza Kwadra dn. 27 *Pazdziern:* o god. 6 m. 2 wieczor. w ♑ 19 St: 22 m *Powie*trze mgliste.

LISTOPAD ma dni XXX			OKTOWRY		NOVEMBER.
D.	T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski		☽
1	P.	WSZYST: SWIĘT:	20	Artemya M.	
2	S.	*Dzień zadaszny.*	21	Illariona P.	
Ewa: u Mat. S. w Roz 22.			O oddawan: czynsz: monety		
3	N.	22 po SWIĄT Mal:	22	N. 21. po Sosz.	
4	P.	Karola Borom.	23	Jakowa Ap.	
5	W.	Bertyldy.	24	Arefty Mucz.	
6	S.	Leonarda Wyzn.	25	Marcyana M.	
7	C.	Engelberta.	26	Dymytria.	
8	P.	4. Koron. Męcz.	27	Nestora Mu.	
9	S.	Teodora Męcz.	28	Terentya M.	
Ewan: u Mat. S. w Roz. 9.			O wskrzesz: córki Xiążęcia		
10	N	23 p. SWIĄT Nimfy	29	N. 22 po Sosz.	
11	P.	Marcina Bisk.	30	Zenobia.	
12	W.	Marcina Pap.	31	Stachya Ap.	
13	S.	Dydaka Wyzn.	1	NOWEMW.	
14	C.	Serapiona Męcz.	2	Akiudyna.	
15	P.	Leopolda Cesarza.	3	Arcepsymy.	
16	S.	Edmunda Bisk.	4	Joannykya.	
Ewan. u Mat. S. w Roz. 13.			O nasieniu gorczycy.		
17	N	24. p. SWIĄT Sal:	5	N. 23 po Sosz.	
18	P.	Eugeniusza.	6	Pawła Pust.	
19	W.	Elzbiety Królowy.	7	35 Muczenn.	
20	S.	Felixa de Wal.	8	Michała Ar.	
21	C.	Ofiarowanie P. M.	9	Onysyfora.	
22	P.	Cecylii Panny.	10	Szeszy Apost.	
23	S.	Klemensa Pap.	11	Myny Mucz.	
Ewan. u Mat. S. w Roz. 8.			O wzruszeniu na morzu.		
24	N	25 p. SW. Stan Kost.	12	N. 24 po Sosz.	
25	P.	Katarzyny Panny.	13	Joanna Kryz.	
26	W.	Piotra Alex.	14	Tyloppa.	
27	S.	Fakunda Bisk.	15	Samsona Wyz.	
28	C.	Rufina Męcz.	16	Matteia Jep,	
29	P.	Saturn. Męcz.	17	Bryhorya.	
30	S.	Andrzeia Apost.	18	Platona Mu.	

Cesarz Chiński Kin-Tsong utracił nayulubieńszego konia przez niebaczność masztalerza. Rozgniewany, porwał się do łuku i chciał go zabić. Minister Tse wstrzymał popędliwość Monarchy i rzekł: co czynisz! człowiek ten nie powinien ginąć nie będąc przekonany o wielkości swego przewinienia. Przekonay go więc, mowił Kin-Tson, a natedy Minister rzekł do Masztalerza: „Synu nieszczęścia! byłeś przyczyną, iż koń powierzony twemu staraniu przez Monarchę zginał; musisz zatem umrzeć. Tyś winien, że Cesarz tak się rozgniewał, że aż rękę swą na ciebie podniosł; co iest większym ieszcze twoim występkiem. — Nadto, iesteś ieszcze przyczyną, iż Cesarz Pan moy utraci w całem Państwie wziętość, gdy się dowiedzą, że za konia człowieka zabił. To iest naywiększym twoim występkiem. Poznaieszże twoie przewinienie? — Day mu pokoy, rzekł Cesarz, przebaczam mu.

* * *

Prożniactwo równa się rdzy i więcey człowiekowi szkodzi niż praca. Klucz, którego codziennie używamy, zawze iest gładki.

L U N A C T E.

☉ Pełnia Listopada dnia 6 tegoż o godzi. 5. min. 18 rano. w ♉ 12 St. 30. min. Snieg z deszczem.	☾ Ostatnia Kwadra dnia 12 Listopada o god. 8 m. 16 wieczor. w ♌ 22. St. 40. min. Wilgoć przykra i zadymka.	● Nów Grudnia dn. 19 Listopada o godz. 11 min: 23 przed połud: w ♏ 28 St. 5 m. Zaćm: ☉ widzialne. Powietrze mroźne.	☽ Pierwsza Kwadra dnia 26 Listopada o godz. 6 min. 4. wieczor. w ♓ 3 St. 33 m. Zadymki śnieżne znaczą się.

GRUDZIEŃ ma dni XXXI. NOWEMW. | DECEMBER

D.	T.	Kalendarz Polski	Kalendarz Ruski
		Ewa. u Łuk. S. w Roz. 21. O znakach na niebie i ziem	
1	N.	1 ADWENT: Eligiu:	19 N. 25 po Sosz.
2	P.	Bibianny.	20 Prokła.
3	W.	Franciszka Xaw:	21 Wchod Boh.
4	S.	Barbary Panny.	22 Filemona.
5	C.	Sabby Opata.	23 Amfylochyia.
6	P.	Mikołaia Bisk.	24 Jekataryny.
7	S.	Ambrożego †	25 Klymenta.
		Ewan. u Mat. S. w Roz. 11 O poselstw: Jana do Chryst:	
8	N.	2 ADW. NIEPOK: P.	26 N. 26 po Sosz.
9	P.	Leokadyi.	27 Jakowa Mu.
10	W.	M. P. Loret.	28 Stefana M.
11	S.	Damazego.	29 Paramona M.
12	C.	Spirydyona.	30 Andrea Ap.
13	P.	Łucyi Panny.	1 DEKEMW
14	S.	Nikazego Bisk.	2 Awwakuma.
		Ewan: u Jan. S. w Roz. 1 O poselstw: Żydow do Jana	
15	N.	3 ADWENT: Kolu.	3 N. 1 Adwent.
16	P.	Euzebiusza.	4 Barbary.
17	W.	Łazarza.	5 Sawwy.
18	S.	*Suchedni.* Wiktoryny †	6 Mikoła. Jep.
19	C.	Nemesiusza.	7 Awwrosya.
20	P.	Juliusza. †	8 Patapya Pr.
21	S.	Tomasza Ap. †	9 Zaczat S. An.
		Ewan. u Łuk: S. w Roz. 3 O Janie opowiad: Chrzest.	
22	N.	4 ADWENT: Zenon.	10 N. 2 Adwent.
23	P.	Wiktoryi Panny.	11 Daniela St.
24	W.	Adama i Ewy †	12 Spirydo[illegible]
25	S.	BOŻE: NARODZEN.	13 Auxenta.
26	C.	SZCZEPAN. MĘCZ:	14 Fiyrsa Mu.
27	P.	Jana Ewang.	15 J[illegible]wsierya.
28	S.	Młodziankow.	16 Aggea Pr.
		Ewa. u Łuk. S. w Roz. 2: O Symeon. i Annie.	
29	N.	1 p. BOŻ. NARO: To[illegible]	17 N. 3 Adwent.
30	P.	Dawida Krola.	18 Danyiła P.
31	W.	Sylwestra Pap.	19 Wonyfatya.

Faworyt iednego Sułtana, rzucił kamieniem na Derwisza który go prosił o iałmużnę. Znieważony zakonnik nic nie rzekł, lecz podniosł kamień i schował z mocnem postanowieniem rzucenia go wzaiemnie rychley czy poźniey na tego wyniosłego i okrutnego człowieka. — W krotce potem dowiaduie się, że Faworyt wypadł z łaski, i że z rozkazu Sułtana prowadzą go po ulicach wsadzonego na Wielbłąda, wystawionego na szyderstwo pospolstwa. Na tę wiadomość bieży Derwisz, porywa swoy kamień; lecz zastanowiwszy się na moment rzuca go na bok. Czuię teraz, mowił sam do siebie, że mścić się nie należy: ieżeli nasz nieprzyiaciel iest możnym, mścić się byłoby nierostropnością i głupstwem, ieżeli iest nieszczęśliwym, byłoby podłością i okrucieństwem.

* * *

Miłość oyczyzny iest namiętnoscią, oznaczaiącą zawsze piękną duszę. Cnoty służą iey za pokarm; oprze się nawet na niebezpiecznieyszemu wpływowi występkow: lecz interes i ambicya nieraz wyniszczaią takową do szczętu.

L U N A C Y E.

Pełnia Grudnia d. 4 tegoż o godz. 10 min: 6 wieczor. w ♊ 12 St. 35 m. Zaćm: ☽ widzialne. Mroz przykry z wiatrem.

Ostatnia Kwadra d. 12 Grudnia o godz. 5. m. 1. rano. w ♍ 20 St. 31 min. Początek kwadry śnieżny, ku końcu się wypogodzi.

Now Stycznia dn: 18 Grudnia o god: 11 min. 31 w nocy. w ♐ 28 St. 11 min: Pogoda z przymrozkami.

☽ Pierwsza Kwadra dn. 26 Grudnia o g. 2 m: 54 po poł. w ♈ 4. St. 2 min. Mroźna pogoda.

O ZACMIENIACH ROKU 1816.

W tym roku będziem mieli cztery zaćmienia, dwa na Słońcu, i dwa na Xiężycu, z których trzy w naszych okolicach widzialne będą.

PIERWSZE iest zaćmienie na Słońcu dnia 27 Maia o 4. godz: rano, niewidzialne, bo Słońce ieszcze pod horyzontem się znayduie.

DRUGIE, na Xiężycu dnia 10 Czerwca, zaczyna się po północy 52 min. i kończy się tego samego dnia o 4 godzinie min: 22 rano, a będzie to zaćmienie całkowite, trwa więc 3 godziny i 30 minut.

TRZECIE zaćmienie Słońca u nas widzialne dnia 19 Listopada o godz: 11. min. 42. przed południem. Xiężyc dotyka brzegu słońca o 10 godzinie min. 47 rano, czas naywiększego zaćmienia, to iest 11 calow, 10 min: zdarzy się o godz: 12 m. 6, w samem południu, a Xiężyc opuszcza Słońce, to iest koniec zaćmienia o godzinie 1. min: 25. po południu.

CZWARTE Xiężycowe dnia 4 Grudnia o godzinie 10. min. 11 wieczor, zacznie się o 8 godz: 41 min: naywiększe zaćmienie iest o 10 godzin: 5 min. w wieczor, a kończy się o 11. godzinie 29 min:, trwanie więc całego zaćmienia będzie 2 godzin i 48 minut, zaćmi się ciała Xiężycowego 8 calow min: 13.

Wystawienie czasu obrotu, odległości, i wielkości Słońca i Planet.

		L.	D.	G.								
Słońce					Odległość od Słońca	—	Milionów mil Niemieckich		1448000	razy	większy	Od ziemi.
Merkury		—	87	23		8			16		mnieyszy	
Wenus		—	224	17		15			1/10		mnieyszy	
Ziemia		—	365	6		21			—			
Mars		1	321	17		32			4 1/3		mnieyszy	
Ceres	w	4	220	—		58		iest	15		mnieyszy	
Pallas		4	218	—		58			37		mnieyszy	
Juno		4	127	—		56			188		mnieyszy	
Jowisz		11	314	20		108			1474		większy	
Saturnus		29	166	9		199			1030		większy	
Uranus		84	7	16		398			83		większy	

Xiężyc obraca się około ziemi w 27 dniach 8 godzinach, iest o 51000 mil odległy od nas, a 50 razy mnieyszy od ziemi.

O CZTERECH PORACH
Roku Astronomicznego 1816.

ZIMA część roku Astronomicznego czwarta zaczęła się roku zeszłego 1815. dnia 21 Grudnia; będzie w śniegi miernie obfita, niez pełnie stateczna, i nie zbyt mroźna.

WIOSNA część roku pierwsza zacznie się dnia 20 Marca wieczorem. Przez miesiąc Kwiecień będą się trafiać zawieruchy, na początku Maia grzmoty, reszta Maia aż do połowy Czerwca pogody oznacza.

LATO część roku druga poczyna się dnia 21 Czerwca, wschedniemi wiatrami chłodzona, w miesiącu Sierpniu częste grzmoty i burze a przez Wrzesień pogody obiecuiąca.

JESIEŃ część roku trzecia, bierze swoy początek dnia 22 Września, będzie pomiernie ciepła i pomiernie pogodna, na początku Pazdziernika i na początku Listopada z przymrozkami, a od pełni Grudnia ma się zamieniać w zimę.

O URODZAIACH.

Urodzaiow obfitość zależy *od staranności Rolnika i wpływu atmosfery powietrzney.* Dobry Gospodarz, łatwo znaydzie wróżbę, gdy uczyni rachubę, ile łożył starania około wrzuconego w ziemię ziarna. A co do przyczyny z wpływu powietrza pochodzący, ponieważ w roku ninieyszym temperatura atmosfery tak co do suszy i wilgoci, iakoteż ciepła i zimna, znaczy się bydź umiarkowaną, należy się więc spodziewać nie gorszych iak w roku zeszłym urodzaiow, gdy tylko za pogody zebranemi będą. Prosa iednakże i Tatarki znaczą się bydź mierne, o owocow niewielki dostatek.

EKONOMIA.

Na co naybardziey przy kupnie rogatego bydła uważać należy.

Kupuiący krowy, naypilniey wybadywać powinien o ich lata, zdrowie i czyli dosyć mleka daią. Czwartoletnie, pięcio i sześcioletnie naywięcey wydaią mleka; dziesięcioletnie zaś albo starsze, pożal się Boże i doić! — Lat krowy docieć można z zębów, bo taka, która zamiast przednich białych zębow ma mniey białe, liczy dziesięć miesięcy. Którey dwa następne wypadły, a na ich mieysce inne odrosły, taka ma naymniey szesnaście miesięcy. Jeżeli ma zęby przednie wszystkie proste i równe, taka iest w czwartym roku. Im więcey potem wytartych, czarnych i nierównych spostrzeżemy zębów, tem krowa iest starszą. — Krowa zdrowa, ma bydź miłą z weyrzenia, oczy powinna mieć żywe, wesołe, chód lekki; ieżeli zaś

nie

nie ma tych zalet, znać iż iest chorowitą. Czyli w mleko obfituie, naylepiey się przekonać ieżeli podoiwszy ią cokolwiek, z każdego cycka mleko wytryśnie: gdy ma duże wymie, i gdy po wydoieniu zmarszczy się i zflaczeie. Naylepsza iest taka Krowa która ma grube mleczne żyły, wprost się ku piersiom rozciągaiące, a na końcu rozdzielaiące się na pomnieysze krzywe żyłki. Błądzą ci, którzy z wielkości krowy o ilości mleka wnioskuią; bo małe krowy więcey go czasem wydaią. Krowa dobra wydaie na dzień sześć do ośmiu kwart mleka: są iednak i takie, które przy dobrem pielęgnowaniu dziesięć do dwunastu kwart mleka na dzień wydaią. Maść nie czyni w krowie różnicy co się tyczy mleka, lecz wielką czyni różnicę co do mocy i wytrwałości. Dla tego lepsze są czarney niżeli iasney maści, te bowiem łatwiey zarazie podpadaią. Ogołem, znamiona dobrey krowy są nastepuiące: powinna bydź sierci delikatney i krotkiey; rogi powinna mieć gładkie, i nieco zakrzywione, łeb mały i spadzisty, kark szeroki, podgarle flączaste, grzbiet prosty i mocny, ogon gruby, uda nerwiste, kopyta małe.

Sposob wynaleziony przez Angielskich bydlęcych lekarzy, leczenia choroby w bydlętach odęcie, (*emphysema*) *zwaney.*

Doznano nieraz w rolniczem gospodarstwie, i to z niemałą stratą, że bydło zbyt żarłoczne iedząc koniczynę, dostawało choroby odęcia, z którey w krotkim nader czasie padało.

*P*rzyczyna tego padania iest fizyczna, ponieważ roślina ta w wodniste soki obfituiąca, osobliwie na wiosnę, w żołądkach kisieie, przez co odosobnia się powietrze w Chimii gaz węglisty (*aër carbonicus*) zwane; to nadymaiąc zbytecznie tak żołądek iako i kiszki bydlęce, nerwy w pomienionych częściach gwałtownie drażni, zrządza w nich gangrenę, albo też przyciskaiąc przyległe tymże częściom naczynia krwiste, krew do mozgu pędzi, i przepełnia go, z czego apoplexya nastepuie.

Zapobieżenie tey klęsce zależy na ratunku chimicznym, z naturą rzeczy zgodnym, a zatem niewątpliwym, a ten iest następuiący:

Upalić należycie w piecu iakimkolwiek kamieni wapiennych ilość potrzebie domowey wystarczaiącą, a gdy ieszcze są rozpalone, śrzednie przetłuc, i prędko w butelkę szklanną lub glinianą wsypać, dobrze czopkiem zatkać, pęcherzem obwinąć, lub żywicą zalać, i na potrzeby zachować. W czasie choroby, na iedną sztukę bydła wziąć tego wapna łyżeczkę dobrą od kawy, wsypać w naczynie, i nalać kwaterkę ciepłey wody, zamieszawszy, wlać choruiącemu bydlęciu w gardło. W kilka minut zniknie zupełnie rozdęcie, a pomienione powietrze od wapna wciągniętem zostanie.

Lubo peryodyczne pismo, z którego ten wyiątek iest wzięty, nie wspomina o potrzebie powtórzenia tey dozy; z tem wszystkim ieśliby pierwsza nie zupełnie skutkowała, to w pięć godzin takąż dozę powtórnie bydlęciu dać można.

Trafia się czasem, iż podobney rozdęcia chorobie podlegaią także konie i wieprze. W takowem zdarzeniu tegoż samego używać można lekarstwa na ich uzdrowienie.

Umieszczam tu potrzebną przestrogę, bez którey zachowania, tak skuteczne lekarstwo szkodliwem bydźby mogło, to iest, że otwieraiąc często butelkę, powietrze wciska się w palone wa-

pno, i chociaż to ma moc, równie przytłumienia kwasu węglistego, iaką posiadaią wszystkie ziemie natury wapienney, iednakowoż czyniąc to po złączeniu się wapna z tem powietrzem, na nowo znayduiące się w kamieniach wapiennych przetłuczonych powietrza, łatwo się od nich przez zburzenie odosobniaiąc, więcey ieszcze nadyma. Sposob poprawy bardzo iest łatwy: Na nowo w naczyniu glinianem, byle niepolewanem, wapno nie co upalić, przez co weszłe powietrze z nich ulęci.

A ponieważ prócz koniczyny, wszystkie trawy i rośliny w soki wodniste na wiosnę obfituią, bydło też nasze, upragnioney po zimie dopadłszy trawy, równie z teyże przyczyny chorować i padać zwykło, co się nawet zdarza, i w czasie ciągłych ulew, gdzie także trawy podostatkiem maią soków: pożyteczną więc będzie rzeczą udać się w podobnem zdarzeniu do tego ratunku, który ani zachodow, ani nakładow nie wyciąga, i może bydź od każdego w potrzebie użytym, i w tym zamiarze do wiadomości się podaię.

Jakim sposobem zamrożone ziemniaki na użytek obrocić można?

Następuiący przepis, iak użyć ziemniakow mrozem przeiętych, obiecuie w pewnym względzie większe z nich korzyści, niż z owych, które cale nie popadły tey zmianie. — Zamrożone ziemniaki umieść w izbie ciepłey, a gdy odtaią, obierz takowe z łupiny i rozłoż na lasach zwyczaynych do suszenia słodu. Gdy dobrze wyschną, utracą trzy czwarte części z swey masy, nabędą koloru czarnego, i nic z nich nie zostanie iak sok zgęszczony, który iest bardzo twardy i trwały. Chcąc ziemniaki te na pożywienie obrocić, potrzeba ie potłuc i gotować z mlekiem lub wodą; a potrawę dadzą posilaiącą i zdrową.

Zaś sposob użycia zamrożonych ziemniakow na paszę dla bydła iest następuiący: ziemniaki przemarzłe włoż do naczynia zimną napełnionego wodą. Zostaw ie tak przez nieiaki czas; a gdy poznasz że woda wyciągnęła z nich zamroz, utłucz ie w stępie, włoż do beczki i słoną wodą naley: tak zamoczone, ustaw w umiarkowanem mieyscu aby zarobiły i potem beczkę szczelno zamkniy. Tym sposobem utrzymuią się bez naymnieyszego zepsucia aż do nowych ziemniakow, ieżeli nie oszczędzono soli; — i służyć mogą za wyborną paszę dla bydła stoiącego na stayni, gdy przez sol staią się smacznieysze i zdrowsze, a użycie ich wyłożony koszt obficie wynadgrodzi.

NIEKTORE WIADOMOSCI OGRODNICZE.

Przepisy do sadzenia młodych drzewek.

Wykłada się doł, przed kilku miesiącami wybrany, przewrócona darnią, na to sypie się dobra ziemia po czem rozłożywszy porządnie korzenie przykrywa się ie ziemią na którą dopiero wyrzucona sypie się, i powierzchnia cała powtornie się darnią przewróconą przykłada.

Sposob otrzymania obfitego owocu pomimo częstych niepogod.

W czasie mgły, posępnego i dżdżystego powietrza, wstrząsay mocno po kilka razy na dzień kwitnące drzewka, dla zrzucenia z nich rosy. Dopoki pyłek nasienny iest wilgotnym i ciężkim niemoże go powietrze żadnym sposobem do zarodku przyprowadzić i upłodnić, lecz skoro tylko doskonale doyrzawszy aby ieden momencik czasu znaydzie do oschnięcia i do ulżenia się, na ten czas żadną miarą oprzeć się swemu przeznaczeniu nie zdoła.

Z tąd łatwo sobie każdy wystawić może, dla czego ieden ogrod, a nawet iedna część wsi, w owoc obfituie a druga nie; przyczyna cała iż pyłek nasienny do zarodku doyśdź nie mogł.

Sposoby ukształcenia i upłodnienia drzew karłowych.

Sposoby te są następuiące:

1.) naginanie gałęzi,

2.) kręcenie tychże.

1.) Do zginania zdolne są gałęzie drzew wszelkiego rodzaiu. Wiosna i lato są to pory roku do tego naysposobnieysze, szczególniey co się konarów i latorośli tyczy.

Skoro drzewo w iednę stronę się bardziey niż w drugą rozrasta, nagniy na ten czas wielkich tylko gałęzi a innym day pokoy; przez co w krotkim czasie obie strony zrownaż.

2.) Kręcenie gałęzi nadzwyczaynie upładnia drzewa; to zaś daie się robić zacząwszy od miesiąca Maja aż do Września. Bierze się w ręce młodą gałąż lub wybuiałą latorośl, a ścisnąwszy ią mocno kręci się iedną ręką w iednę a drugą w drugą stronę (zupełnie tym sposobem iak się czyni gdy się powroz rozkręca) poki się szelestu nie usłyszy, przez co tyle iey się soku do pożywienia zostanie, ile, aby tylko nie uschła, do utrzymania się swego potrzebuie. Na przyszły rok pestkowe drzewa obfity owoc wydadzą a jądrowe zaś wielką liczbę pączkow owocowych wypuszczą.

O pożytecznem przesadzaniu drzew w korzenie dostateczne nie opatrzonych.

Skoro drzewo maiące bydź przesadzanem kilka tylko albo żadnego korzenia pobocznego oprócz samego macicznego nie ma, na tedy płocze go się nayprzod w wodzie, a potym przed wsadzaniem obwinąwszy korzeń poiedynczo w płat stary wełniany zciąga go się nieco szpagatem, zostawiaiąc zawsze na wielki palec mieysca próżnego. Wytarta baia, stare wełniane pończochy są do tego nayzdatnieysze. Skoro się drzewko na leżycie wsadzi i ażeby się nie obchwiało do palika przywiąże, podlać go potym potrzeba i pieczołowitey naturze zostawić.

Sposob przymuszenia drzewa do obfitego wydawania owocu.

W miesiącu Sierpniu obrzyna się na około kora na głównych gałeziach drzewa owocowego, toż samo czyni się nieco na 3 lub 4 cale wyżey, łączy się potym oba te pierścionkowate zarznięcia iednem podłużno prostopadłem, zdziera się z pośród nich kora a w kwadrans potym nazad się dokładnie przykłada i łykiem obwięzuie; skoro się w cztery tygodnie po tey operacyi spostrzeże iż kora na obydwoch mieyscach nabrzmiała, odiąwszy łyko przekonamy się że iuż wszystko zagoionem będzie. Potem iednak powtornie łykiem lecz bardzo delikatnie obwiązać i aż do wiosny zostawić potrzeba.

Tym sposobem utrzymowane gałęzie nadzwyczay obfity wydaią owoc, choć-by tylko kilka podobnych operacyi na całem drzewie zrobionemi były.

Sposob ażeby drzewa pestkowe bardziey w owoc obfitowały.

JP. Hedermann w Filippseich przed pięciu laty w czasie kwitnienia drzew narzynał wyżey wymienionym sposobem korę na drzewach pestkowych i iego usiłowania ażeby obfitość owocu i wielkość iego bardziey powiększyć, sowicie wynagrodzone były, albowiem w czasie nawet naysuższych lat, gdy inne przy nich stoiące zupełnie z owocu opadły, te nadzwyczay obfitowały: lecz oraz spostrzegł iż pestki z owocu drzew tego gatunku chociaż dostatecznie doyrzałe od mięsa iednak samowolnie odstawać nie chciały.

Sposob zachować długi czas owoce ogrodowe.

Zostaw jabłka do póty na drzewie, póki pogoda służy; ieżeli się zaś obawiasz zimna, obierz ie w czasie suchego powietrza, i połoź w suchey izbie na kupę, aby przez 3, lub 4 tygodnie wypotniały. Wtedy powybieray zdrowe, obsusz ie i ułoź w beczce na suchey słomie, którą potem zabiy.

Z gruszkami postępuy podobnym sposobem, iędnak day im tylko 14 dni czasu do wypotnienia, zostawiwszy przez dzień otwarte okna. Włóż ie potem w słomę do koszów, które ustaw w izbie suchey i dobrze opatrzoney aby im zimno i powietrze nieszkodziło.

Sliwki obieraią się doyrzałe z ogonkami w dniu suchym, kładą się potem do suchey komory na kupę nie zbyt wielką, i zostawuią się przez 2. lub 3 dni, aby wypotniały. Potem układaią się warsztwami z pszenną mąką w beczce, aby się z sobą niestykały. Gdy się do użycia biorą, ocieraią się z mąki, kładą się na przetak, i trzymaią się wysoko nad parą wrzącey wody, aby ie obeszła. Tym sposobem dostaną kolor świeżych śliwek.

Sposob gubienia kretow.

Naylepszy sposob wygubić krety podług doświadczeń nadwornego ogrodnika w Raynhardsbrunie iest następuiący: wystawia się niegaszone wapno na powietrze, aby się samo od siebie rozsypało w mąkę; maiąc to, trzeba rozrzucić mogiłki kretów, i do tych dziur, które krety naypierwey zaczną podnosić, kładzie się łyszka iedna rzeczonego wapna ubiiaią się tego dziury nakryte ziemią, by wilgoć nie tak prędko doszła do wapna, dla tego naylepiey iest przed się wziąść tę robotę w czasie pogody. Gdy kret ryć chce w tym mieyscu, dostaie mu się wapna do nosa, lub do gardła, i on zdycha. Za 4, lub 6 tygodni pospolicie wszystkie krety tym sposobem wyginą.

Gdy się wiele kretow znayduie w łące, naylepszy iest sposob, aby się ich pozbydź, upuścić na nię wody do 24 godzin. Młode wyginą w gniazdach, stare zaś, lubo ratuią się od potępu wyłażeniem na mogiłki, iednak, gdy się więcey upuści wody, podobnie zginąć muszą. Gdzie tey sposobności niema wygubić ie potopem, tam trzeba do ich dziur nakłaść martwych rakow, bo przeraźliwy smród od zgniłych raków wypędzi ie z całey okolicy.

Na krety w ogrodach używa się następuiącego sposobu: bierze się garść dobra cykuty, czyli świniey wszy po Polsku, do teyże dodaie się tyle wyłuskanych orzechów, ile iest mogiłek w ogrodzie, go-

tu-

tuie się to w wodzie przez połtory godziny i potem kładzie się do mogiłki orzech ieden. Krety poziadaią te orzechy i w krotce pozdychaią.

PRZYIACIEL DOBREGO ZDROWIA.

Przed kilką dniami odwiedzaiąc iednego z moich dawnych przyiacioł, zastałem go graiącego w karty z Wikarym swoiey parafii który był oraz doktorem. Przyiał mię z wielką uprzeymością, i iako iednego ze swoich dobrych przyiaciół polecił mię doktorowi. Ten mogący mieć około 50 lat, silney konstytucyi i czerstwego zdrowia, przypatrzył mi się od stóp do głów, i nachyliwszy cokolwiek głowę, siedział na krześle nie mówiąc ani słowa. Z początku zadziwiła mię niece posępna mina iego; postrzegł to móy przyiaciel, i zabrawszy głos: WPan iesteś, rzecze do mnie, nad to stary, abyś mógł ściągnąć na się uwagę doktora: młodzi tylko i silni interesować go mogą; lecz w krótce poznasz go lepiey, i pewny iestem że go uznasz bydź godnym szacunku WPana; iest to człowiek tak osobliwy, że zapewne nie masz nikogo, ktoby mu był podobny. — Doktor nic na ten żart nie odpowiedział, lecz ciągle mi się przypatrywał; nakoniec ruszywszy głową, i obróciwszy się do mego przyiaciela, — czy chcesz WPan, rzecze, przegrać ieszcze iedną partyą? — Przyiaciel móy wymówił mu się, i kazał przynieść butelkę, lulek i tytuniu. Doktor palił tytuń, wypił z całego serca za zdrowie mego przyiaciela, poglądaiąc zawsze na mnie z twarzą posępną, nie piiąc za moie zdrowie i nie mówiąc do mnie ani słowa. Ponieważ iuż od dawnego czasu nie piiam żadnego trunku, prosiłem o butelkę wody, i na ich kieliszki wina, odpowiedziałem kieliszkami wody. Doktor postrzegłszy to, powiedział memu przyiacielowi do ucha, tak iednak głośno, że mogłem słyszeć; — iak uważam ten biedny człowiek nie iest długowieczny. — Przyiaciel móy uśmiechnął się, i odpowiedział mu tymże tonem: nie, nie doktorze; Pan Fitz Adam żyć będzie tak długo iak WPan i ia. — Potem obróciwszy mowę do mnie, zapytał mię o nowiny. Odtąd wszczęła się ważna rozmowa, która póty trwała, póki m się nie zaczął zabierać do spoczynku. Na ten czas doktor powstał z krzesła, wypił za moie zdrowie i trąciwszy mię ręką w ramie: WPan iesteś, rzecze, bardzo przyiemny starzec, muszę się z nim zaznaiomić przez ten czas, który bawić będziesz na wsi.

Nazaiutrz wstawszy rano, zastałem iuż doktora w sali iadalney. Przywitał mnie bardzo grzecznie, i powiedział mi że wyszedł z domu wcześniey niż zazwyczay, iedynie dla tego, aby miał ukontentowanie użyć wraz ze mną przechadzki. Przyiaciel WPana, przydał, niedawno wytrzymał mocny attak podagry: nim wstanie z łóżka obeydziemy całą iego maiętność. — Przystałem na to wezwanie. Weszliśmy do przepysznego ogrodu. Byłem prawie w zachwyceniu, gdy mi doktor powiedział: Widzisz WPan Mości Panie Fitz-Adam, co to za piękność! życzyłbym z całego serca, aby właściciela mniey dręczyła podagra iż bym mógł uczęszczać do niego z równym szacunkiem iak ukontentowaniem. — Co WPan zowiesz szacunkiem, przerwałem mu, czyliż przyiaciel móy mniey zasługuie na szacunek dla tego że mu doku-

cza choroba, którey nie zaciągnął przez rozpustę? — Jest to prawda; ale cóż mam czynić Mości Panie Fitz-Adam? radbym inaczey myśleć, gdyż wiele winien iestem przyiacielowi WPana. Jest tu w sąsiedztwie naszem drugi szlachcic, który mnie polecił iego względom i wyiednał mi ten urząd który teraz sprawuię; lecz na nieszczęście od dawnego czasu poległa szkorbutowi, który mu sprawia ustawiczne bóle głowy, a te zapewne skrócą dni iego; dla tego też moga moia u niego nie postanie.

Chciałem mu przerwać mowę, gdy się zbliżyła do nas kareta, w którey siedząca osoba spuściwszy okno oddała ukłon doktorowi, ten zaś odwrócił głowę, i nie odpowiedział ani słowa. Postępek ten i poprzedzaiąca mowa, wzbudziły we mnie ciekawość: zapytałem go więc, co to był za ieden, który nas minął. — Mości Panie, rzecze mi, ten nieszczęśliwy ma wielkie bogactwa; przeto też rozumie, że każdy którego on pozdrowi, powinien mu wzaiemnie pozdrowienie oddać; ale ia który go znam, wiem także i to że on w krótce umrze na dychawicę, którą ma od dawnego czasu; a że się mam bardzo dobrze z łaski Pana Boga, nie chcę mieć z tym człowiekiem żadnych związków. Zdrowie, Mości Panie Fitz-Adam, iest iedyna rzecz na tym świecie którą trzeba wysoko cenić: a że zdrowie moie iest iedno z naylepszych, mam się za człowieka maiącego w innym sposobie znaczenie, niżeli ten którego widziałeś w karecie. Pomimo wszystkie swoie bogactwa, radby z całego serca bydź ubogim wikarym parafii . . . . byleby miał iego zdrowie. Wierzay mi Mości Panie Fitz-Adam, nie długo on pożyie na świecie.

Nic mu na to nie odpowiedziałem; mówił zatem daley. WPan iesteś iuż w wieku podeszłym, i zapewne czuiesz zmordowanię po drodze, którąś odbył, ieśli się nie mylę, z przyczyny osłabionego nieco zdrowia; co też było dla mnie powodem uchybienia grzeczności, gdym WPana pierwszy raz obaczył. Lecz rozmowa z nim przekonała mnie, żeś iest człowiekiem wesołego humoru, i widzę żeś przedsięwziął utrzymywać się ciągle w tym samym stanie za pomocą wstrzemięźliwości; a przeto zacząłem WPana wielce poważać, i mocno się cieszę z poznania iego. Wiek w prawdzie WPana iest podeszleyszy od moiego, a tem samem należysz do niższego iak ia rzędu; lecz wrodzona wesołość i trzeźwość stawia WPana w równi z młodymi ludźmi. Życzę WPanu wszystkiego dobrego Mości Panie Fitz-Adam.

Idąc daley, spotkaliśmy kilku rolników. Towarzysz móy pobiegł czem prędzey do nich, mówiąc z ukontentowaniem: oto są, Mości Panie Fitz-Adam, oto są ludzie, którzy zasługuią na to aby się z nimi zabawić. Na ich twarzach widzisz WPan ich bogactwa. Jestże który z naszych Panów od nich bogatszy? nie Mości Panie Fitz-Adam, nie masz ani iednego; wszyscy są tak bladzi, tak wynędznieni, że żaden z tych ludzi nie chciałby zdiąć przed nimi kapelusza. Wdał się potem z nimi w rozmowę, dał im kilka groszy na piwo i oddalił się.

Spotkaliśmy potem wielką liczbę myśliwych. Wielu z nich przywitało doktora; lecz on nie zważaiąc na innych; na iednego tylko zwrócił uwagę; przelazł przez płot, uścikał go serdecznie i zaprosił do siebie na obiad na dzień iutrzeyszy. — Człowiek ten, powiedział mi, ma nayczerstwieysze zdrowie w całey Anglii; wyieżdża na polowanie iedynie dla agitacyi, i nie uczyni żadnego skoku gdy widzi naymnieysze niebezpieczeństwo. Co się tyczę innych wszystkich iego towarzyszów, ci skaczą przez płoty i rowy; a ieżeli z rana uydą niebezpieczeństwa, nie uchodzą w wieczór, puszczaiąc się na zbytki i piiaństwo. Nie, nie, Panie Fitz-Adam, nie chcę ia z nimi mieć nic do czynienia; spędzie-

wam

wam się że ich przeżyię wiecey niż 40 laty.

Zbliżyliśmy się ku domowi, w którym, iak mię zapewnił doktor, mieszkała zacna wdowa. — Miała ona, przydał przez niejaki czas dobre zdrowie i w ten czas odwiedzałem ią dosyć często: lecz gdy zapadła na osłabienie, pożegnałem się z nią na zawsze. Ułożyła sobie pozostać wdową po śmierci męża swego officyera, któremu kula armatna urwała głowę w czasie bitwy pod Fontenoy. Woyskowi są to ludzie z któremi ia nie chcę mieć żadnych związków; życie ich zawieszone iest na cienkiey nitce. — Ale, rzekłem mu, oni są użyteczni społeczności; zasługnią więc na nasz szacunek. — To bydź może, odpowiedział mi doktor, toż samo powiedzieć można o pracuiących w kopalniach węgli, którzy co chwila mogą bydź żywcem w ziemi zagrzebanemi. Mości Panie Fitz-Adam, iest pewne między ludźmi stopniowanie, którego pilnie postrzegać należy; i człowiek słabego zdrowia albo trudniący się rzemiosłem niebezpiecznem, powinien się mieścić nie równie niżey od tych, którzy maią zdrowie dobre, i których praca nie wystawia na żadne niebezpieczeństwa.

Móy doktor zdał mi się bydź człowiekiem tak osobliwym, że mu nie chciałem przerywać; kończył więc temi słowy: Może mnie WPan poczytuiesz za dziwaka; nie rozumiey iednak abym miał bydź nieprzyiacielem tych ludzi mało szacownych, którzy maią słabe zdrowie, i że dla nich nie mam żadney litości gdy się wydarzy okoliczność uczynienia im czego dobrego; ale chociaż gotów iestem czynić dla nich wszelkie przysługi które są w moiey mocy, nie mogę iednak zniżyć się do tego stopnia, abym się stał ich towarzyszem. Do postawienia człowieka na stopniu znakomitym, lekarz więcey ma mocy a niżeli monarcha: dary fortuny są niczem; zdrowie iest iedynem bogactwem, do którego człowiek może przywiązywać cenę; bez niego człowiek naybogatszy iest zawsze ubogi. Lecz nie pod tym tylko iednym względem zdanie moie różne iest od pospolitego. Kupiec albo rzemieślnik który przez pracę dorobił się maiątku, częstokroć uchodzi za szlachcica: a ia zawsze byłem tego zdania; że większa iest zasługa samemu sobie ukształcić konstytucyą, niż ią otrzymać od przyrodzenia: tu los, tam rozwaga ma mieysce, i dla tey to przyczyny, tak często obcuię z przyiacielem WPana: bo chociaż podagra psuie za zwyczay temperament, iednakże on może trzymać się bardzo długo przez wstrzemięźliwość i porządne życie: gdy tym czasem ów pan, któregoś WPan widział w poszóstney karecie, ma nieuleczoną dychawicę, która pomimo całe iego bogactwo, czyni go tak ubogim, iak ten żebrak który ma w krótce umrzeć z nędzy. Im się WPan dłużey zastanowisz nad tem co mówię, tem większą mi przyznasz słuszność. Żebrak zdrowy, godzien iest bydź towarzyszem króla; Lord chory iest żebrakiem w swoim pałacu. Jak on może po drugich wymagać dla siebie poważenia, kiedy ostatni z iego sług nie chciałby iego losu przyiąć za swóy w zamianę?

Tu doktor zakończył swoię mowę: gdyż przybyliśmy iuż do domu mego przyiaciela. Zastaliśmy go w dobrem zdrowiu i wesołym humorze, co wielce ucieszyło doktora. Że zaś starałem się troskliwie ukrywać dolegliwości podeszłego wieku, przepędziłem z nim cały tydzień bardzo przyiemnie; i tak zręcznie potrafiłem sobie ziednać iego łaskę, że przy moim odieździe dał mi balsamu *Tirtington* i paczkę proszków doktora *Jacques*. — Może kto, powiedział mi, skradnie WPanu pieniądze; lecz bądź spokoynym na słuszenia i gorączkę.

Za powrotem do siebie długom się zastanawiał nad oryginałem z którym zabra-

[illegible] maiomość; i nakoniec przymuszony byłem wyznać, że Doktor ów [illegible] był w istocie takim dziwak'em, iak mi się zdawał z początku. Zdrowie zaiste iest naypierwszem bogactwem w życiu. Gdyby urzędy rozdawane były podług stopni zdrowia, zapewneby ludzie lepiey go oszczędzali niż maią zwyczay; wyniknęłaby stąd inna dla społeczności korzyść, a ta iest: iżbyśmy nie widzieli takiey liczby osób nudnych, które nie przestaią męczyć nas opowiadaniem historyi swoich dolegliwości.

Na początku panowania Jerzego I. w Anglii, *Milady Gray* przepędzaiąc iedną z naycięższych zim w maiętności *Enfield*, była na kazaniu, które rządca tuteyszego kościoła, miał o litości nad ubogiemi. Wdzięk, wymowy każącego tak ią przeniknął, iż chcąc wiedzieć iaki ma skutek sprawiła na umyśle innych słuchaczy, którzy po większey części byli iey znani, wdziała nazaiutrz szatę żebraczki, i tak przebrana, poszła od domu do domu prosić iałmużny. Gdy wpośród okrutnych śniegów, obarczona torbą uzbierane maiącą iałmużny, zapuszcza się daley, słyszy że ią ktoś woła. Była to stara i uboga wieśniaczka, która ią dla ogrzania się do swey wzywała chatki. Skoro tam weszła, ta dobra kobieta, czymnie się czym prędzey upieczeniem placka. Milady go przy muie, i nie daiąc siebie poznać, wraca do swego zamku. Nazaiutrz każe prosić do siebie na obiad dobrodzieiów swoich. Stawią się wszyscy na wezwanie: le z iakie ich było zadziwienie, gdy wchodząc na salę, postrzegli dwa stoły, ieden okryty potrawami, stosownie do pory roku, a drugi zastawiony ich własną iałmużną, podzieloną na części, z których każda miało karteczkę, z napisem imienia dobroczyńcy. *Milady Gray* zwiększyła pomieszanie swych gości powieścią historyi swego przebrania się; a zostawuiąc ich wyrzutom własnego serca, okryła pochwałami i grzecznością poczciwą wieśniaczkę, któzey zapewniła na przyszłość sposob wygodnieyszego życia.

DNI UROCZYSTE W JMPERYUM ROSSYYSKIEM.

w STYCZNIU,	13	Rocznica Urodzin JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI ELŻBIETY ALEXIEIOWNY.
w MARCU,	12	Wstąpienie na Tron JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRA I. Samowładnącego całą Rossyią.
w LIPCU,	22	Imieniny JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI MARYI TEODOROWNY.
w SIERPNIU,	30	Dzień Imienin JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRA PAWŁOWICZA, Samowładnącego całą Rossyą.
w WRZEŚNIU,	5	Imieniny JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI ELŻBIETY ALEXIEIOWNY.
	15	Koronacyia JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRA PAWŁOWICZA, Samowładnącego całą Rossyą i JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI ELŻBIETY ALEXIEIOWNY.
w PAŹDZIERNIKU,	14	Narodzenie JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI MARYI TEODOROWNY.
w GRUDNIU,	12	Pamiątka Urodzenia JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRA PAWŁOWICZA, Samowładnącego całą Rossyią.

JARMARKI w MIESIĄCU STYCZNIU.

Na nowy rok w *Proszowicach*. Dnia 2. w *Bierczy*, *Lubomierzu*, *Lutowisku*. W Niedzielę pierwszą po Nowym roku w *Modrzejowie*, we Srodę przed 3. Królami w *Brodach*, *Krasniku*, *Zółkwi*, na 3. Króle w *Babicach*, *Krasnoslawie*, *Opatowie*, *Tomaszowie*, *Wiśniczu*, w Poniedziałek po 3. Królach w *Dubnie* Kontrakty. Na nowy rok Ruski w *Janowie* trzytygodniowy, *Jarosławiu*, *Siedlicach*. Od dnia 15 w *Krakowie* dwu-niedzielny. Na 3. Króle Ruskie w *Tomaszowie* w Poniedziałek przed S. Agnieszką w *Wieliczce*, *Kętach*, na S. Agnieszkę w *Zatorze*, na Nawroc: S. Pawła w *Sandomierzu*, we Wtorek przed Gromnic. Maryą Panną w *Samborzu*. w Poniedziałek po Nowym Roku w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU LUTYM.

W Wigilią Nayśw: Maryy Panny Gromniczney w *Janowie*, *Jędrzeiowie*, *Szkalmierzu*, w Poniedziałek po Gromnicach w *Lublinie*, *Muszy*, *Miłowce*, w którey to *Miłowce* 12, co rok bywa Jarmarków, a to w pierwszy zawsze każdego miesiąca Poniedziałek; chyba żeby w ten dzień iakie Swięto przypadało, wtedy bowiem Jarmark na Wtorek się odkłada. Dnia 3. Lutego w *Samborzu*, ośmiodniowy Jarmark na S. Walenty w *Drogini*, w Niedzielę ostatnią mięsopustu w *Modrzejowie* od zapustney Niedzieli w *Drzewicy* niedaleko *Opoczna* przez dni 3. na ryby Jesiotry Jarmark: w zapustny Poniedziałek w *Kętach*, *Siedlicach*, na Sw. Maciey w *Bukowisku*, w *Tarnogrodzie*. w Poniedziałek po N. Pannie Maryi Gromniczney w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU MARCU.

W wstępną Niedzielę w *Szczekocinach*, w Poniedziałek po wstępney Niedzieli w *Łukowie* cztero-niedzielny, w *Olkuszu*, *Słomnikach*, *Zatorze*, na S. Kazmierz w *Modrzejowie*, na 40. Męczenników w *Jarosławiu*, w suchy Poniedziałek w *Rozdole* tygodniowy, w *Wieliczce*: na S. Grzegorz w *Sandomierzu*. Po Niedzieli głuchey w Czwartek i Piątek w *Białey* niedaleko *Brześcia Litewskiego*, w Niedzielę białą w *Modrzejowie*, na S. Józef w *Józefowie*, *Lutowisku*, *Turobinie*. Od środopostney Niedzieli do Bożego Ciała w *Bochni* każdego Czwartku targi na zboże, bydło rogate i nierogate. Po Niedzieli środopostney w Poniedziałek w *Kętach*. w Poniedziałek po Niedzieli Suchey i Poniedziałek po Niedzieli Białey w poście w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU KWIETNIU.

W Poniedziałek po Niedzieli Kwietniey w *Olkuszu*, *Opatowie*, *Zatorze*, w Poniedziałek po przewodniey Niedzieli w *Szkalmierzu*, *Wieliczce*, *Wislicy*. Na S. Woyciech w *Drogini*, *Nowem-mieście*, *Mogilnicy*, *Rzeszowie*, *Siedlicah* między *Łęczną i Chełmem*, na konie, i bydło sławny Jarmark. Na S. Jerzy w *Lezaysku*, *Lubomierzu*, *Lutowisku*, *Turobinie*, w Sobotę przed S. Filipem i Jakobem w *Szczebrzeszynie*. w Poniedziałek po Niedzieli Przewodniey w *Wadowicach*.

G

JARMARKI w MIESIĄCU MAJU.

Na SS. Filipa i Jakoba w *Jaroczynie*, *Niemierowie*, *Samborzu*, *Zarnowcu*, na znalezienie Sw. Krzyża w *Bobicach*, *Busku*, *Pinczowie*, *Tomaszowie*: w Poniedziałek po S. Krzyżu w *Kętach*, na Sw. Stanisław w *Dynowie*, *Pilźnie*, *Suchey*, *Zaleszczyku*, w Krzyżowy Wtorek w *Zamościu* dwu-tygodniowy. W wigilią Wniebowstąpienia Pańskiego w *Łancucie*, *Sandomierzu*, *Szkalmierzu*: nazajutrz po Wniebowstąpieniu Pańskiem w *Muszy*, w Poniedziałek po Wniebowstąpieniu Pańskiem w *Dąbrowie* tygodniowy, *Kętach*, *Olkuszu*: na Ruskie Wniebowstąpienie Pańskie, w *Janowie* trzy-tygodniowy, *Zaleszczyku*.

JARMARKI w MIESIĄCU CZERWCU.

Na Zielone Swiątki w *Cudze* w Cyrkule Dukielskim tygodniowy, *Lublinie*, *Miechowie*, *Opatowcu*, *Radomiu*, *Siedlicach*, *Skawinie*, *Zarnowcu*. Od Wtorku Zielonych Swiątek w *Janowie* w Cyrkule Tarnowskim, *Łaszczowie* ośmio-dniowy Jarmark. Od dnia 6. w *Krakowie* dwu-niedzielny, w Sobotę przed SSS. Troycą w *Józefowie Tarczynie*, na SSS. Troycę w *Krośnie*, *Szydłowi*, *Radymnie*, w Poniedziałek po SSS. Troycy w *Komarnie*, *Niemierowie* *Proszowicach*, w *Zatorze*, na S. Onufry w *Jarosławiu*, *Jasienicy*, *Łęczny*, *Lutowisku*, *Urzędowie*, w Niedzielę przed S. Janem Chrzcicielem w *Modrzejowie*, na S. Jan Chrzyciel, *Husiatynie* cztero-niedzielny, *Olkuszu*, *Pilźnie*, *Sandomierzu*, *Siedlicach*, dwu-tygodniowy w *Wiśniczu*, *Zatorze*. w Wtorek po Zielonych Swiątkach w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU LIPCU.

Na Nawiedzenie Maryi Panny w *Czyżkach* przy *Lwowie*. W *Proszowicach*, *Rozdole*, dwu-tygodniowy, na Piotrowkę w *Chodorowie* dwu-tygodniowy, na Sw: Małgorzatę w *Bochni*, *Radomiu*, w Poniedziałek po Sw. Małgorzacie w *Kętach*, na Rozesłańcow w *Dąbrowie*, *Olkuszu* na Nayśw: M: Pannę Szkaplerzną w *Droginí*, *Wołczynie* dwu-tygodniowy, i *Xiążu* przed *Władzisławiem*, a na Sw: Alexy w *Łęczny*, na S. Jakób w *Zatorze*, na Sw: Annę w *Białey* niedaleko *Brześcia Litewskiego tygodniowy*, *Dobromilu*, *Jozefowie*, *Olkuszu*, *Rawie*. w Poniedziałek po N. Pannie M. Nawiedzenia w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU SIERPNIU.

Na Sw. Piotra w Okowach w *Jędrzejowie*, na Sw: Wawrzyniec w *Szkalmierzu*, Na Wniebowzięcie Maryi Panny w *Niemierowie*, *Olkuszu*, *Wiślicy*: w Niedzielę po Wniebowzięciu Nayśw: Maryi Panny w *Modrzejowie*, w Poniedziałek po Wniebowzięciu Nayśw: Maryi Panny w *Kętach*, na Sw. Bernard w *Radymnie*, w Poniedziałek przed S. Bartłomieiem w *Wieliczce*, na S. Bartłomiey w *Bobicach*, *Busku*, *Jaroczynie*, *Lanckoronie*, na uśpienie Preczystey Bohorodycy, w *Jozefowie*, przed Tarnogrodem, w *Siedlicach* na bydło i konie Ukraińskie, oraz na towary sławny Jarmark, w Poniedziałek po Sw. Bartłomieiu w *Zatorze*. w Poniedziałek po S. Wawrzeńcu w *Wadowicach*

JARMARKI w MIESIĄCU WRZESNIU.

Na Sw: Idzi w *Jarosławiu*, *Łęczny*, we Srodę przed Narodzeniem N. P. w *Chełmie*, *Zamościu*, na Narodzenie M. P. w *Janowie*, *Lubomierzu*, *Łukowie*, *Lutowisku*, *Minodze*, *Proszowicach*, *Sandomierzu*, na Podwyższenie S. Krzyża w *Białogrodzie*, *Czyżkach*, *Grudku*, *Przeworsku*, na Sw: Mateusz w *Józefowie*, *Miechowie*, *Radomiu*, *Samborze*, ośmio-dniewy, na Wozdwyźszenie w *Rubieszowie*, w Poniedziałek przed Sw: Michałem w *Wieliczce*, na Sw: Michał w *Babicach*, *Dobromilu*, *Dynowie*, *Olkuszu*, *Pilźnie*, *Radymnie*, w Niedzielę po Sw: Michale w *Modrzejowie*. w Poniedziałek przed podwyźszeniem S. Krzyża, gdyby zaś S. Krzyża w Poniedziałek przypadło, a zatym i Jarmark w ten sam dzień i w poniedziałek po S. Michale w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU PAZDZIERNIKU.

Na Sw: Franciszek Seraficzny w *Birczy*, *Olkuszu*, *Szydłowie*. Po Niedzieli Rożańcowey w Poniedziałek w *Kętach* na Pokrowy Bohorodycy, to iest: Protekcyi Naśw: M. P. w *Chodorowie*, *Józefowie*, *Janowie*, i *Zamościu* Jarmarki, każdy po tygodni dwa na Sw: Jadwigę w *Turobinie*, *Cinielowie*, w Depart. Radomskim o mil 3. od *Sandomierza* tygodniowy w towary przednich futer i fajansy wsławiony Jarmark, na Sw: Łukasz w *Brodach*, w Poniedziałek po Sw: Janie Kantym w *Kętach* na SS. Szymona i Judy w *Ciężkowicach*, *Komornie*, *Lublinie*, *Proszowicach*, *Wiślicy*, *Zarnowcu*, w Niedzielę po SS. Szymona i Iudy w *Modrzejowie*.

JARMARKI w MIESIĄCU LISTOPADZIE.

Na Wszyftkich SS. w *Szydłowie*, *Wisniczu*, na S. Leonard, w *Cyżkach*, *Opatowie*, *Radomiu*, na 4 Koronatów w *Xiążu*, na S. Dymitr w *Waręża*, na S. Marcin w *Czerniechowie*, *Jaroczynie*, *Kraśnika*, *Niemięrowie*, *Rubieszowie*, *Woyniczu*, *Zamościu*, *Zatorze*, na Sw. Elzbietę w *Kraśniku*, *Przeworsku*, na Sw. Michał Ruski w *Janowie* w Cyrkule Lwowskim trzy-tygodniowy, *Sokalu*, *Zaleszczczyku*, w Poniedziałek przed Sw. Klemensem w *Wieliczce*, na Sw. Katarzynę w *Jędrzejowie*, *Kętach*, *Woyniczu*, w Niedzielę przed Sw. Jędrzeiem w *Modrzejowie*, Targi zaś w tenże Miasteczku każdego tygodnia w dni Czwartkowe są wolne tak na bydło, iakoliteż na towary wszelkiego gatunku przyiezdzaiącym, na S. Jędrzey w *Dynowie* między Gorami, *Janowie*, *Jarosławiu*, *Józefowie*, *Pilźnie*, *Stanisławowie*. w Poniedziałek po Wszyst: Swięt: i w Poniedziałek po N. P. Ofiarowania w *Wadowicach*.

JARMARKI w MIESIĄCU GRUDNIU.

Na S. Barbarę w *Pacanowie*, *Proszowicach*, *Turobinie*, na S. Mikołay w *Łęczny*, *Lutowisku*, *Przemyślu*, na Niepokal: Pocz: Ma: Panny w *Jasienicy*, po Niepokalanem Poczęciu Maryy Panny w Poniedziełek w *Kętach*, na Sw: Łucyą w *Białey* niedaleko *Brzeście Litewskiego*, na Sw: Mikołay ruski w *Waręża*, w Poniedziałek przed Sw: Tomaszem Apostołem w *Wieliczce*, na Sw. Tomasz w *Husiatynie* przez tygodni 4. w *Samborzu*, na reszcie dnia 30 Grudnia ośmiodniowy Jarmark.

WYRACHOWANIE

Wschodu i Zachodu Słońca, przybycia, ubycia i długości co piąty dzień dnia, na Horyzont maiący Elewacyą 50. gradusów.

Miesiąc	Dni Miesiąca	☉ Słońca ☉ Wsch. G.	M.	Zachó. G.	M.	Przyb. dnia G.	M.	Długo. dnia G.	M.
STYCZEŃ	5	8	0	4	1	0	12	8	2
	10	7	55	4	5	0	20	8	10
	15	7	50	4	10	0	30	8	20
	20	7	44	4	16	0	42	8	32
	25	7	37	4	23	0	56	8	46
	30	7	30	4	30	1	10	9	0
LUTY	5	7	20	4	40	1	30	9	20
	10	7	12	4	48	1	46	9	36
	15	7	3	4	57	1	54	9	54
	20	6	54	5	6	2	22	10	12
	25	6	45	5	15	2	40	10	30
	28	6	38	5	22	2	54	10	44
MARZEC	5	6	30	5	30	3	10	11	0
	10	6	21	5	39	3	28	11	18
	15	6	11	5	49	3	48	11	38
	20	6	2	5	58	4	6	11	56
	25	5	52	6	8	4	26	12	16
	30	5	43	6	17	4	44	12	34
KWIECIEŃ	5	5	32	6	28	5	6	12	56
	10	5	22	6	38	5	26	13	16
	15	5	13	6	47	5	44	13	34
	20	5	5	6	55	6	0	13	50
	25	4	57	7	3	6	16	14	6
	30	4	48	7	12	6	34	14	24
MAY	5	4	40	7	20	6	50	14	40
	10	4	32	7	28	7	6	14	56
	15	4	26	7	34	7	18	15	8
	20	4	19	7	41	7	32	15	22
	25	4	12	7	48	7	40	15	36
	30	4	7	7	53	7	56	15	46
CZERWIEC	5	4	2	7	58	8	6	15	56
	10	3	59	8	1	8	12	16	2
	15	3	56	8	4	8	18	16	8
	20	3	56	8	4	8	18	16	8
	25	3	56	8	4	ubyło		16	8
	30	3	57	8	3	0	4	16	6

Miesiąc	Dni Miesiąca	☉ Słońca ☉ Wsch. G.	M.	Zachó. G.	M.	Ubycie dnia G.	M.	Długo dnia G.	M.
LIPIEC	5	4	0	8	0	0	10	16	0
	10	4	3	7	57	0	16	15	54
	15	4	7	7	53	0	24	15	46
	20	4	12	7	48	0	34	15	36
	25	4	17	7	43	0	44	15	26
	30	4	24	7	36	0	58	15	12
SIERPIEŃ	5	4	33	7	27	1	16	14	54
	10	4	41	7	19	1	32	14	38
	15	4	50	7	10	1	50	14	20
	20	4	59	7	1	2	8	14	2
	25	5	6	6	54	2	22	13	48
	30	5	15	6	45	2	40	13	30
WRZESIEŃ	5	5	26	6	34	3	2	13	8
	10	5	35	6	25	3	20	12	50
	15	5	45	6	15	3	40	12	30
	20	5	54	6	6	3	58	12	12
	25	6	4	5	56	4	18	11	52
	30	6	13	5	47	4	36	11	34
PAŹDZIER.	5	6	23	5	37	4	56	11	14
	10	6	32	5	28	5	14	10	56
	15	6	42	5	18	5	34	10	36
	20	6	51	5	9	5	52	10	18
	25	6	59	5	1	6	8	10	2
	30	7	9	4	51	6	28	9	42
LISTOPAD	5	7	19	4	41	6	48	9	22
	10	7	27	4	33	7	4	9	6
	15	7	34	4	26	7	18	8	52
	20	7	41	4	19	7	32	8	38
	25	7	48	4	12	7	46	8	24
	30	7	53	4	7	7	56	8	14
GRUDZIEŃ	5	7	58	4	2	8	6	8	4
	10	8	1	3	59	8	12	7	58
	15	8	4	3	56	8	18	7	52
	20	8	4	3	56	8	18	7	52
	25	8	5	3	55	przyb.		7	50
	30	8	3	3	57	0	4	7	54

NB. Wyrachowanie ninieysze wschodu i zachodu Słońca, tem tylko służy mieyscom, ktorych od bieguna połnocnego odległość, czyli *elewacya* ieſt 50 gradusow: służy zaś nie do nakręcania zegarow, iako niektòre Kalendarze udaią; ale ażeby tego lub owego dnia wschod i zachod wiedzieć Słońca, Zegary bowiem nakręcać naylepiey ieſt w samo południe podług słonecznego kompasu.

9 Marca 17 Juny 8. 8bra. Obrok Fornalom
18 - - - 26 - - -
21 - - - - 29
5 9bra.
3 Xbra
31 Xbra

Aᵒ 1817 d. 11 January kupiono w Igołomi Szczupaków po 14 zł Kopę dwie, z tych wsadzono do mnieyszego Stawu pół Kopy do większego półtory Kopy y Karpia jednego

dnia 20 7bris 816 z Węgrzynowic wsadzono do Sadzawki Karpi Sztuk Ośmnaście.

Karasi	detto	Ośmnaście
Szczupaki	detto	Osim
Okoń	detto	Jeden
Płotek	detto	Szesnaście
Linow	detto	Trzydzieści dwa

Summa Sztuki 93

Aᵒ 1817 d. 18 January wsadzono do mnieyszego Stawu Karpików 20 do większego 30 sztuk po 13 zł Kopa

d. 22 Febr. do małego Stawu Szczupak 20 Karpi 40 Linów 9 do większego Szczupaków Kopa Karpi Kopa Lin 10. z Wyżngi po 10 zł Kopa